

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semenskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhajava vsak dan, izvenredno nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 114.

V Ljubljani, v sredo, 20. maja 1903

Letnik XXXI.

„Slovanska zveza“ za Hrvate.

Dunaj, 19. maja.

Danes se je izvršila v drž. zboru razprava o nujnem predlogu posl. Biankinija, ki so ga podpisali člani „Slovanske zveze“ in več čeških poslancev. Na željo čeških poslancev je Biankini svoj predlog nekoliko premenil, in se sedaj glasi: 1. Vladi se naroča, naj stori vse potrebno, da se odstrani od hrvatskega bana v Ljubljano poslani agentje, ter onemogoči njih ovaduštvo. 2. Vlada naj naznani uzroke, zakaj se je pričela sodna preiskava proti slovenskim tiskarnam v Ljubljani. 3. Vlada naj poskrbi, da se pomiri slovensko prebivalstvo na jugu države, ki je opravičeno vznemirjeno vsled neznosnih razmer na Hrvatskem.

„Slovanska zveza“ je te dni skušala pridobiti vso bivšo desnico in kršč. socialce, da glasujejo za vse tri nujne predloge. Toda Poljaki in nemški katoliški centrum so z ozirom na državnoopravne pomisleke obljubili, da glasujejo le za drugi predlog. Dunajski antisemitje pa so glasovali za vse tri predloge, kakor tudi vsi češki in rusinski poslanci.

Posl. Biankini je v obširnem govoru opisoval dogodke, ki so se vršili zadnje tedne na Hrvatskem in ki še danes vznemirjajo duhove. Policija, orožniki in vojaki gase ogenj, toda potlačiti morejo le plamen, a ne zadošiti opravičene nevolje hrvatskega naroda proti krutemu sistemu, ki ga tlači. Celo znani prijatelj Madjarov, hrvatski poslanec v ogrski zbornici dr. Tomažec, je dne 14. t. m. javno priznal, da so madjarske zastave in napisi na hrvatskih tleh protizakoniti, ker ne soglašajo s hrvatsko-ogrsko pogodbo iz l. 1868. »Ako bi hoteli — rekel je Tomažec — vse kraje na Hrvatskem zastaviti z vojniki, ne zadoščala bi avstro-ogrska armada, marveč bi si morali izposoditi vojakov od trodržavnih zaveznikov«. A mesto, da bi ljudstvo pomirili, so proglasili nagli s o d. Vse ječe na Hrvatskem so prenapolnjene, ker zapirajo mlado in staro, ženske in moške, delavce in veleposestnike, advokate,

notarje in duhovnike. Dijaki morajo za tri in deset let z vseučilišča, uradniki morajo v pokoj, ako ne nastopajo proti ljudstvu. Hrvatski listi ne smejo poročati o dogodkih, sicer so zaplenjeni. Tako je bil »Obzor« 949 krat zaplenjen v zadnjih 20 letih. Zasebna pisma odpirajo na poštah uradih. Doselej je bilo ranjenih nad 1000 oseb in umrlih 19. (Zvahno odobravanje.)

Takoj za Biankinijem se je oglasil ministrski predsednik dr. pl. Körber, ki je izjavil:

V smislu avstro-ogrske pogodbe in ustave dogodki na Ogrskem ne morejo biti predmet razprave v tej zbornici. Zato ne morem soditi o dogodkih, ki jih je navajal predgovornik, ker tudi ne vem, ali so na Hrvatskem ljudi streljali, morili ali obešali. Kar pa se tiče postopanja avstrijskih oblastev, sodišč in državnih pravdnikov, morem naglašati, da Biankinijevi predlogi niso utemeljeni. Ni res, da je avstrijska policija zaradi dogodkov na Hrvatskem kega zaprla ali sodno zaslišala. Istina pa je, da je državno pravdnstvo v Zagrebu naznanilo, da so morda v Ljubljani tiskani revolucionarni oklici in da so se oblasti vsled tega bavila z vprašanjem, ali ni umestno kazensko postopanje proti tiskarni zaradi prestopka § 9. tiskovnega zakona. Ker pa ni bilo dog一件ano, da so bili oklici tiskani v Ljubljani, so bili ustavljeni uradni koraki. Drjavno pravdnstvo v Ljubljani je pač vsled dopisa zagrebskega pravdnistva razmišljalo, kaj naj stori z ozirom na vsebino one tiskovine, kar je bila tudi njegova dolžnost; toda drugega koraka ni storilo, ker tudi v Ljubljani velja načelo, da nikogar ne obesijo, ako ga ne dobe (Veselost) in tudi nobenega ne preganjajo, ako ga ne poznajo ali če ni storil nič kaznjivega. Poslanec Biankini in tovariši nam bodo torej le tedaj mogli očitati, ako nam morejo dokazati, da smo prekoračili svojo oblast. Istina je, da je bil v Ljubljani policaj iz Zagreba, ki pa ni ničesa opravil. Tudi ni umestno, da se tukaj preiskuje in obsoja delovanje hrvatskih uradnikov, ki niso odgovorni tej zbornici in se tukaj tudi ne morejo zagovarjati. Glede vnanje oblike Biankinijevega govora nočem govoriti, ker to je

stvar ukusa, in v tem oziru je mej nama širok prepad. Svetoval bi g. Biankiniju, naj bolje utemelji svoje predloge, ko bi ne vedel, da njegova narodna navdušenost sega tudi na opis razmer, dogodkov in javnega mnenja. Tako trdi gospod Biankini, da so vznemirjeni duhovi tudi v naši državni polovici. Zagotavljam, da meni o tem ni nič znano, in da bi bil gotovo kaj zvedel.

Torej to je odgovor vlade. Pri nas se nihče ne zmeni za dogodke na Hrvatskem, kar pa se doli godi, to je stvar ogrske vlade. Vi poslanci pa najbolje storite, da molčite in glasujete za vse vladne predloge, tako tudi za avstro-ogrsko pogodbo, kakor jo zahtevajo Madjari.

Verujemo, da avstrijski vladi taka razprava ni dovolj, toda vlada naj pomisli, da poslanci niso tukaj le stroj za glasovanje, marveč da izražajo želje in zahteve celokupnega naroda. In v tem oziru nas pač Kulpa loči od Hrvatov v banovini, toda ta meja je le umetna, ker s Hrvati nas vežejo vezi krvnega sorodstva in večstoletne zgodovine. In kri ni voda!

V imenu češkega kluba je poslanec dr. Dyk navajal razloge, iz katerih so češki poslanci podpisali predlog.

Prvič so simpatije do južnih Slovanov in drugič so razmere na Hrvatskem v istini takove, da ljudski zastopniki ne morejo in ne smejo molčati.

Poslanec dr. Žitnik je naglašal: Stoletja so Slovenci in Hrvati delili žalost in veselje in to hočejo tudi v bodoče. Sedanji dogodki na Hrvatskem vzbujajo pozornost ne le onkraj Litave, marveč tudi tostran, osobito pa na slovanskem jugu. In če Avstrija v dogovoru z Rusijo v Makedoniji zahteva reforme, potem je gotovo naravno, da preje napravi red v svoji hiši. In če vlada izjavlja, da avstrijska zbornica ni pravo mesto za razpravo o dogodkih na Ogrskem, upamo vsaj, da naš glas prodere do najvišjega mesta in da bode modri in dobrotljivi vladar našel pota in sredstva, ki morejo pomiriti hrvatski narod in slovanski jug.

Dalmatinski poslanec dr. Ferri je v obširnem govoru pojasnjeval hrvatsko-ogrsko pogodbo in vzroke nezadovoljnosti mej Hr-

vati. Govorila sta še glavna govornika, češki poslanec Choc in dalmatinski zastopnik vitez Vuković. Ta je osobito naglašal, da morajo dogodki na Hrvatskem neugodno vplivati na prebivalstvo v Bosni in Hercegovini ter škoditi ugledu naše države.

S tem je bila razprava končana. Značilno je, da se ni oglasil noben nemški poslanec, ki bi zagovarjal ogrsko vlado in njen sistem. Iz tega sklepamo, da so sicer nemške stranke v večini soglašale s predlogi, a z ozirom na vlado opustile vsako akcijo, ki bi se mogla tolmačiti kot demonstracija proti Madjarom.

Za prvi predlog so glasovali vsi jugoslovanski poslanci, vsi Čehi in navzoči Rusini, radikalni Poljaki, soc. demokratje, nemški kršč. socialci in skoraj polovica nemškega katoliškega centra. Proti so glasovali člani nemške ljudske in liberalne stranke, nekateri nemški veleposestniki, Italijani in Vsenemci.

Za prvi predlog je glasovalo 101, proti 81 poslancev. Predlog je sicer dobil absolutno večino, a za nujnost je treba dve tretjini glasov, zato je bila nujnost odklonjena.

Za drugi predlog pa so vstali vsi Poljaki in člani nemškega katoliškega centra; nujnost predloga je obveljala s 142 glasovi proti 69.

Tretji predlog je kot prvi dobil absolutno večino, a nujnost ni obveljala. Istotako je pri meritornem glasovanju dobil drugi predlog znatno večino. »Slovanska zveza« more tudi s tem moralnim vpehom biti zadovoljna. Mej glasovanjem je bil velik ropot in krik, ker je podpredsednik Kaiser izjavil, da je nujnost tudi drugega predloga odklonjena.

Nato je zbornica nadaljevala razpravo o nedeljskem počitku.

Pismo iz Amerike.

Cleveland, O., 2. maja.

Novi izselniški zakon.

S tretjim junijem stopi v veljavo v Zveznih državah izselniški zakon, ki je bil sprejet od kongresa 3. marca t. l. Nekaj določb je novih, še več jih je pa samo ko-

LISTEK.

K 25-letnici c. in kr. 19. lovskega polka.

Spisal Fr. Hoenigman.
(Dalje.)

Pripoveduje jim na dolgo in široko, da je bil kaznovan in zaprt, da pa raje služi vstaji, kakor avstrijskemu cesarju. Prinesli so mu turško obleko, sam je šel z njimi. Izkušal pa je prej ko mogoče priti do divizionarja Jovanovića in mu sporočiti prevažne novice iz Stolca. Vse se mu je posrežilo. Odlikovan je bil z zlato pa tudi z veliko srebrno kolanjo. Morda še živi. Bog mu daj dobro!

Med tem časom so tudi vojaki našega polka prihiteli od studenca, seveda brez vode. Poprijeli so hitro za svoje puške. Ogenj je pogasnil. Mi pa smo ostali brez kave tisto jutro. Častniki so se prepričali, da koraka po cesti proti nam mogočno število sovražnika.

17. avgusta ob tri četrt na 6. uro zjutraj ukaže major »Im Gottes Namen Geschütz Nr. 1 Feuer!« (V božjem imenu top št. 1 ustreli!) Mogočno se oddahne »Evhacij«,

zemlja pod nami se strese, krogla iz topa pa pade blizu ob cesti na levo stran sovražnika. Drugi strel pa udari hitro za prvim ravno na cesto malo pred sovražnikom. Krogla je odletela od tal in ravno med nje, ki so še hrabro po štirje in štirje v vrsti »marširali« proti nam.

Prva strela sta bila pa tudi znamenje, da se začne krvavi boj.

Kakor razdražiš mravljinco, kedar jim razkopljesh mravljišče, tako je razdražil Turka strel avstrijskega topa. »Topove imajo, topove imajo«, so kričali, da se je razlegalo tudi do nas.

Med tem kričanjem so se razkropili na vse strani po gorah in začeli streljati od vseh strani na naš polk, ki je še vedno ležal na tistem hribočku. Seveda tudi mi nismo mirno gledali, ampak morda še bolj hitro kakor naš sovražnik odgovarjali s svinčenkami. Kroglice so se začele sipati kakor dež; sovražnika je bilo vedno več in videti je bilo, kakor bi bili izza vsake skale in grmčice vstajali novi Turki. Kmalu smo bili v smodnikovem dimu kakor v gosti megli. Le sem in tja se je zjasnilo, kadar so naši topovi bolj redko streljali. Hiše in bajtice so začele goreti. Vojaki av-

strijski so preiskavali po celi okolici in kjer so našli sovražnika, mu niso prizanesli kakor tudi njegovemu imetju ne.

Prvi čas se je zdelo, kakor bi bila naša vojaška zveza popolnoma pretrgana z glavno avstrijsko armado (divizijo), ker slišali smo, da je naš divizijski poveljnik Jovanović na našo prvo objavo: »Kje smo in kako se nam godi«, zaklical: »Lovci naj pokažejo, da so lovci.« Okoli desete ure pa je prijahal naš pribočnik (adjutant) Semann na belem konju, dasi je imel le šarča, vendar je bil konj bel od penj in potu. Prišel je od Jovanovića z naznanilom, da je naše ozadje varno, ker prišla je vsa brigada na pomoč. Približno do desete ure se ni gnil s svojega mesta nobeden vojak. Vsi so hiteli streljati na sovražnika; le naš hrabri major pl. Klobus in častniki so hodili od vrste do vrste vojakov in jim prigovarjali srčnost. Proti najstari uri dopoldne so se začeli pa tudi vojaki ozirati po vodi. Vročina je bila velika, zato pa tudi žeja huda. Posamezni so začeli vstajati ter nabirati od svojih tovarišev vojaške kotličke in hoditi po vodo. Tembolj so postajali vojaki predrzni, kolikor bolj so se prepričali, da vsaka krogla ne zadene. Bitka je trajala celi dan,

pa vendar nismo imeli pri našem oddelku več mrtvih kakor sedem. Ranjene kakor mrtve so prenesli v neko dolinico za nami.

Še le v mraku dne 17. avgusta je ponehalo streljanje, le semtertje je kak predrznež še streljal na nas. Pretresljiv za vsecega izmed nas je bil trenutek, ko je major ukazal zbrati posamezne oddelke skupaj in je zaupil: »Molimo za padle pokojne vojake.« Trobente so zatrobile k molitvi, stotniki so ukazovali: »Zum Gebet« (k molitvi) in vse je klečalo odkrito in spuškami v roki tako tiho, da si lahko slišal posamezne globoko iz srca izvirajoče vzdihljaje.

Za ta dan je bilo odloženo vsakemu vojaku pojesti eno konzervo; drugega nismo jedli celi dan. Razposlane so bile ponočne straže, noč je raztegnila svoja krila in legel je vsak poleg svoje nabite puške tam, kjer se je po dnevu bojeval.

Drugi dan 18. avgusta bilo je nekoliko bolj mirno, vendar pa so naši vojaki imeli s sovražnikom še precej opraviti. Prijeli so bili nekaj Turkov, katere so stražili do popoldne.

Popoldne okoli dveh je dal brigadir Schluderer ukaz, da naj gre naš tren (vojaki z živili) nazaj v Domanović, ker na

diširanih. Vendar je prav, če ga podam v glavnih potezah, v kolikor bi to koristilo onim rojakom, ki se bavijo z mislijo na Ameriko.

a) Kdo ne sme v Ameriko? V Zveznih državah se ne smejo naseliti te osebe: slaboumni; blazni; epileptiki; oni, ki so bili kdaj blazni v teku zadnjih petih let; oni, ki so imeli blazen napad dvakrat ali večkrat kadarkoli poprej; ubožci (berači, paupers); osebe, ki bi lahko postale javno breme; profesionalni berači, osebe, ki imajo kako gnusno ali nevarno nalezljivo bolezen; osebe, ki so bile pred sodiščem spoznane krivim kakšnega zločina, ali felonije, ali npravo nesramnega prestopka; poligamisti; anarhisti ali osebe, ki verjamejo v in zagovarjajo nasilen prevrat in upor zoper vladno Zveznih držav, ali katerekoli druge vlade, ali katerekoli zakona, ali ki udišijo in vrjamejo v umor državnih uradnikov; nesramnice, tudi osebe, ki preskrbujejo ali skušajo importirati nesramnice ali ženske v svrhe prostitucije; nadalje ne smejo več v Ameriko one osebe, ki so bile v teku enega leta po prošnji za bivanje ali po bivanju v Zveznih državah poslani nazaj, ker so prišle sem pod obljubo dela; nadalje so izključene osebe, katerim plača vožnje kdo drugi, ali kateremu drugi pomagajo priti, z izjemo onih, ki ne spadajo po zadostnem dokazu v kak izmed prej omenjenih izključenih razredov — toda to ne prepoveduje onim, ki so že v Zveznih državah, poslani po sorodnika ali prijatelja, ki pa sicer ni izključen po gori omenjenih razredih. Vendar niso izključene osebe, ki so krive samo kakšnega čisto političnega prestopka, ki ni nikakor nesramnega značaja; tudi niso izključeni oni izuženi in izvežbani delavci, katerih se ne more nikjer dobiti v Zveznih državah. Zraven tega ne velja ta zakon tudi ne za kontraktne uslužbence, kot so gledališki igralci, umetniki, osebe, ki hočejo predavati, pevci, pridigarji (kleriki) katerekoli vere, profesorji, osebe katerega koli pripoznanega učenega stanu ali osebe, ki so vslužbene izključno kot osebni ali domači služabniki.

b) Na glavnega davka plača pri vstopu vsak emigrant dva dolarja, ali sam direktno, ali pa po parobrodni ali železniški družbi, ki prevaža emigrante.

c) V Ameriko ne smejo kontraktni delavci, ne samo če so se naravnost pismeno ali ustmeno pogodili za delo, ampak še celo, če so samo brali oznanilo v kakem listu, da se tu in tu, v ti ali oni tovarni dobi delo. To velja za oznanila v tujih deželah, za vežbane ali nevežbane delavce, ne samo za kontrakt, ampak za vsako vabilo. Tako sem došli emigranti se brez usmiljenja pošljejo nazaj, dotične tvrdke pa se običajno kaznujejo. (1000 dolarjev za vsak slučaj!) To velja tudi za parobrodne družbe, ki z naznanili za delo vabijo sem ljudi. Parobrodne družbe smejo samo po navadnih potih, po časnikih in cirkularjih oznanjati cene vožnje in dan odhoda parnikov, več pa ne.

d) Sedaj še niso izključeni analfabeti, toda ni dvoma, da bodo kmalu tudi oni vsled strašno naraščajočega izseljevanja. Sicer pa mora dati vsak lastnik ladije natančen popis izselniškimi komisarjem o vsakem potniku. Vsak potnik mora imeti dovolj denarja, da pride na kraj, kamor se je namenil, to je vožni listek in potrebni denar za na pot — sicer se vrne nazaj, razen če se kaka odgovorna oseba ponudi

vsak način je hotel pred nami ležečo kulo (turški grad) naskočiti. Mimo te ne bi bilo varno korakati proti Stocu. Naš polk s pomočjo drugih vojaških oddelkov je naskočil kulo in med hudim obestranskim bojem so naši vojaki prodrli na dvorišče in skušali vdreti tudi v stanovanja.

Tu se je pokazalo, kakšno vražje gnjezdo je bil ta grad. Notri je bilo precejšnje število Turkov, ki so imeli dobro orožje in več tisoč patronov. Ko se je pokazal v stanovanju ogenj, so patroni tako pokali, da je bilo za vsacega nevarno vstopiti v stanovanja.

Pri tem krutem boju so vendar raji ostali vsi Turki mrtvi, kakor da bi se bili udali. Skorej neverjetno je pa to, da so se tudi ženske prav dostikrat hrabro vojskovale ali pa na kak drugi način svojim v boju pomagale. Tako so dobili tudi tukaj vojaki mlado ženo, ki je stala na vrh stopnic, poleg nje otroka krčevito držečega se materinega krila, drugega mlajšega je držala z levico v naročju, z desnico pa streljala še vedno s samokresom v naše vojake. Tej bi bili naši vojaki gotovo prizanesli in jo pustili pri življenju, pa rajše je poginila sama, kakor bi se bila udala Avstrijcem. (Dalje prih.)

zanj za poroka, da dotični emigrant ne bo postal javno breme.

e) V luki izkrcanja so emigranti natančno preiskani in če so spoznani nespodobnim, jih mora lastnik ladije odvesti nazaj na kraj, odkoder so prišli.

f) Če postane javna nadloga v Ameriki izselnik iz vzrokov, ki so se nahajali še pred prihodom v Ameriko, se pošlje lahko nazaj v deželo odhoda vsak čas v dveh letih po dohodu in sicer na stroške osebe, ki ga je sem spravila. Finančni minister pa to stori tudi lahko v treh letih.

g) Vse druga potrebne določbe so pripuščene generalnemu izselniškemu komisarju pod odobrilo drž. fin. tajnika. Zraven more izselniški gen. komisar pošiljati po celi Ameriki svoje uradnike, da pozvedujejo po raznih kaznilnicah ali karitativnih zavodih o takih izseljencih, ki morajo nazaj. On lahko tudi pošlje v začasno službo svoje uradnike na tuje pozvedovat o kršenju zakona.

h) Če je komisija zoper pripuščanje izselnika, more se na mestu izselnik sam ali pa eden nesoglasujočih udov komisije pritožiti po izselniškem uradu pri finančnem ministru, kogar ukrep je končen; za časa pritožbe se ne sme nazaj poslati emigrant.

i) Poročstvo za izseljenca, da ne bo postal javno nadležen, velja samo, če je v vsakem posameznem slučaju izdano od general. izsel. komisarja in potrjeno pismeno od finančnega tajnika.

j) Važna je tudi določba, da se ne sme naseliti tu noben človek, ki ne verjame v ali je nasproten vsaki organizirani vladi, ali je samo ud kake organizacije, ki je takega prepričanja, ali ki udi in zahteva, da se mora in se spodobi nepostavno napasti ali umoriti katerekoli uradnika zvezne vlade ali sploh vsake druge vlade, naj bode že taka ali taka.

k) Posamezni agenti parobrodskih družb morajo znati in imeti v tujih deželah te določbe v deželnem jeziku in podučiti emigrante.

Pred vsem naj torej pazijo naši izselniki, da iz strahu pred komisarjem ne rečejo, da imajo že delo obljubljeno ali da vedo za delo — kajti v tem slučaju jih bodo gotovo vrnil.

In še nekaj drugega naj si zapomnijo! Ne smejo misliti, da če bolj ravno in obupano izgledajo, bolj gotovo bodo mogli skozi. Ne, čim bolj si »korajzen« in se ne brigaš dosti za vsemogočnega uradnika, tem bolj si varen. Govori malo, le kar je potrebno!

Nova obsodba slovaškega časnikarja.

Slovaškim časopisom se, kot znano, godi vobče silno slabo. Za vsako malenkost se listi zaplenjujejo, uredniki pa tirajo pred sodišče. Na piki imajo Madjari posebno »Nar. Noviny« in »Nar. Hlasnik«. Celo vrsto tožba so jim naprtili že letos ter jih obsodili običajno v večmesečno ječo ter veliko denarno globo. Dne 15. t. m. se je moral v Budimpešti zagovarjati časnikar Ant. Novák radi raznih člankov v imenovanih dveh listih. Zagovarjal ga je znani slovaški prvorbitelj Mudrc in ga v eni točki res oprostil. Porotno sodišče mu je prisodilo enomesečno ječo in 120 K denarne globo. Te krute obsodbe so pa le seme, iz katerega bo dobi teptani narod novih prvoboriteljev.

Apponyjeva afera v zbornici.

Posl. Ugrom in Hollo sta si na vsak način hotela pridobiti novih lavorik v boju za užajeno čast zborniškega predsednika Apponyja, čeravno se trdi, bodi resnično ali ne, da je grof Apponyi resno odsvetoval od tega početja. Poslanca sta vkljub temu začetkom včerajšnje seje v posebni interpelaciji pozvala vlado, naj se izjavi o tej aferi. Ko je Apponyi o tem zvedel, je takoj ostavil predsedniški sedež ter se podal k poslančema ter jih skušal pregovoriti. To posredovanje je pa imelo le delni uspeh, ker sta poslanca premenila interpelacijo v tem smislu, da interpelirata v »zadevi kralju podanih nasvetov in h kralju došli svetovavcev«, kar seveda na stvari sami ničesar ne premeni.

Garibaldijev načrt.

Iz Rima javljajo »Berl. Tagblattu« naslednjo izjavo Ricciotti Garibaldija, ki jasno kaže, kam meri »prijatelj« Italija s svojim zavezništvo z Avstrijo. General preti, da se bo pri najmanjšem poskusu Avstrije v Novem Bazaru postavil na čelo svojih zvestih ter se z geslom »Albanija Albancem« postavil v bran proti Avstrijcem. Če bi bilo izkrcanje v Albaniji nemogoče, bi Garibaldi enostavno prekorčnil avstrijsko mejo. Garibaldi konečno zatrjuje, da je ukrenil že vse potrebno za ta svoj načrt. Uradna Italija seve o tem noče ničesar vedeti in »Popolo Romano« meni, da bodo te grožnje na Dunaju in v Carigradu povzročile le splošno veselost, in pripominja kot v zasme, da bi mu v tem slučaju nihče ne povzročal nikakih ovir pri izkrcanju v Albaniji, ker je podpisal berlinsko pogodbo.

Novo bolgarsko ministerstvo.

Mnulo soboto nastalo ministersko krizo so to pot bolgarski vodivni krogi rešili primeroma zelo naglo in zdi se, da je nekdo, morda sam knez Ferdinand, že davno imel pripravljeno vse potrebno za naglo spremembo v kabinetu. Vodstvo vlade je prevzel, kot smo že omenili, general Petrov, v pomoč oziroma za vodstvo notranjih stvari si je pa prevzel Petkova. Značaj nove bolgarske vlade se torej najbolj označi že samo z imeni Petrov in Petkov. Mej kabineta Danewa ter Petrova bo v prvi vrsti ta razloček, da se je prvi nagibal proti Petrogradu in od Carigrada, ta bo pa gojil čim večje prijateljstvo s sultanovo vlado.

Mejtem ko je Danew v smislu Cankovistov vestno slušal na glas iz Petrograda ter bil prijatelj vseskozi konservativne politike, ne mara Petkov prvi Petrovov tovariš in glavni vodja Stambulovcev, ničesar slišati o protiturski politiki. Oba želita, da živi Bolgarija v kar najprijaznejših razmerah s sultanovo vlado, zahtevajo le to, da so Makedonci deležni popolnega varstva sultanove vlade. S tem varstvom se seve doslej ni še nihče pohvalil. Prvi kakor drugi se dasta voditi prepričanju, da neprijateljstvo s Turčijo Bolgarom le škoduje brez najmanjše koristi, dočim imajo posebno Bolgari v Makedoniji baje od Stambulova sem veliko koristi od prijateljstva s sultanom.

Na čelu novega kabineta stoji sicer Petrov, a prava opera ter duša celega kabineta bo le Petkov, ki bo faktično vodil tudi vsa zunanja politika. Mož je šele 45 let star ter temeljito izurjen v vseh zadevah, kakršne so v zvezi s posli, ki jih mu bo tu oskrbovati.

V kabinetu so, kot smo navedli, trije Stambulovci: Petrov, Petkov in Genadijev, ostalih sedmero mož nazivljejo z zaupniki knezovimi. Ti so posebno profesor Šizmanov, bančni ravnatel Manušev ter Popov. Sawova, ki je že v Danewem kabinetu prevzel vodstvo bolgarske armade, sicer ni lahko prištevati mej knezove zaupnike, ker je še dobro znano, kako se je knez ravno njega branil za naslednika Paprikovega. Torej knez sam nima zanesljive večine v novi vladi.

Combes zopet na delu.

Francoski parlament se je sočel včeraj prvič po velikončnih praznikih. Čeravno čaka rešitve še mnogo važnih zadev ter se v prvi vrsti še ni nič zgodilo v prid volivcem, katerim so vlada in poslanci še pred nedavnim obljubovali vse mogoče reforme na kulturnem in gospodarskem polju, vendar je Combes čutil potrebo, spraviti na dnevni red zopet znano kongregacijsko zadevo ter si s tem izposlovati ravno sedaj neobhodno potrebno zaupanje. Tega mu seve vedno poslušna večina ne odreče, vendar bo tekom razprave moral čuti marsikako trpko za svoje proticerkveno rogoviljenje. Pri tej priliki je prišlo na dan zopet novo senačno odkritje. Poslanec Binder je namreč želel zvedeti, kaj je bilo povod demisiji pariškega policijskega prefekta Lepine in če je res, da se je to mesto že davno rezerviralo za njegovega sina Combesa, ki je propadel pri znani kandidaturi za alžirskega guvernerja. Combes je seve z velikim ogorčenjem zavrnil to sumničenje in dementiral tozadevne vesti, toda vkljub temu ni nikogar prepričal o istinitosti svojih trditvev. — V prilg kongregacijam sta govorila poslanca Gayrand in Reille. Poslednji je mej drugim odločno protestiral proti zatvoritvi cerkva in kapel ter izjavljal, da bodo katoliki na celi črti vprejeli boj, če ga jim vsili framasonska vlada. Razprava se seve še nadaljuje.

Iz brzojavk.

Nemški ljudski svet za Češko se v kratkem ustanovi. Prva seja ustanovnega odbora je sklicana za jutrišnji dan v Litomeřice. — Kriza v poljskem klubu se oficielno najodločneje dementira, in trdi, da tudi mej klubom in ministrom Pietakom ni nikakega nesporazumljenja. — O razpustu avstrijske zbornice se zopet govori v poučenih parlamentarnih krogih, ker se je vlada prepričala, da s sedanjim parlamentom absolutno ne more rešiti vseh velikih nalog, ki čakajo rešitve. Tudi s prebivalstvom sedanji zastop nima več potrebnega stika. — Kulturni boj v Franciji. Povodom nastopa bivšega jezuita Auriola v neki pariški cerkvi so priredili burno demonstracijo podkupljeni socialisti. Pričel se je vesled tega silovit boj, v katerem je bilo več oseb, mej njimi dve redovnici, ranjenih. Policiji se je po daljšem naporu posrečilo pomiriti ljudi in iztirati napadalce. Pater Auriol je ves čas vztrajal na leci in se umaknil šele na odločen poziv policije. Kajpada so župniku dotične cerkve takoj ustavili plačo. — Dogodki v Kišenevu. Židovski listi vedo poročati, da je radi zadnjih protizidovskih nemirov obtoženih 250 oseb. Od teh je bilo doslej obsojenih 10 na 6 tednov, 5 na 3 mesece, 16 pa oproščenih, mej njimi baje tudi nekdo, ki je streljal mej množico, da »splahi žide«.

Pravica, kje si?

Tržič, 18. maja 1903.

(Popis zadnje volitve župana v Tržiču). Stari Rimljani so predstavljali boginjo pravičnosti kot osebo žensko, ki ima zavezane oči, »Justitia regnorum fundamentum« (pravičnost podlaga kraljestvom), je veljal nekdaš rek. Pri nas na Kranjskem se pa pravičnost nikakor ne ame kot taka vpodabljati. Zakaj skušnja naa udi, da je pravica na Kranjskem različna. Evo naslednji slučaj:

Zadnji pošek (15. t. m.) je bila v Tržiču drugi brezvapešna volitev župana in svetovalcev. Pred prvo volitvijo so vložili slovenski občinski odborniki protest, ker je dose-danji župan tržički g. Mally samovoljno raztrgal pozivnice za viriliste slovenske — domače stranke in ni dopustil, da bi ti prišli volit. Zato slovenski zastopniki tržičke večine niso mogli voliti, ker bi bili od vladajoče nemške večine popolnoma prezirani. Vložili so protest in odšli. Poslali so pritožbo na c. k. okr. glavarstvo v Kranju, da naj to na podlagi obč. volilnega reda za Kranjsko preskrbi volilno pravico vsem, ne samo nemškim najvišjim davkoplačevalcem. Slavno c. kr. okr. glavarstvo je ugodilo pritožbi in je pripoznalo pravico virilnih glasov trem slovenskim in enemu nemškemu virilistu. Obenem je pa bilo naročeno staremu obč. odboru, naj naloži denarno globo slovenskim občinskim odbornikom, ki so odšli pred volitvijo župana iz občinske pisarne. Nemški odborniki tržički so pa nekaj drugega ukrenili. Župan je sklical občinsko sejo. K seji pa ni bilo nemških odbornikov, da ni mogla biti sklepna seja. Potem je c. kr. okrajno glavarstvo brez ozira na opravičeno abstinenco slovenskih odbornikov te kaznovalo, vsakega z globo 20 K.

Rešitev pritožbe slovenskih odbornikov tržičkih so dobili v Tržič 11. maja. Dva tedna sta bila odložena za pritožbo na deželno vlado. Ker je okrajno glavarstvo priganjalo, se je volitev razpisala na 15. dan maja, ob 3. uri popoldne. Nemci hočejo še naprej rekurirati na deželno vlado zoper slovenske tri viriliste. Sestavili so protest, ko mešetarija pri g. dež. sod. svetniku Staretu ni obveljala, in to pritožbo so izročili g. c. kr. okr. glavarju Pircu, ki je prišel vodit volitev župana. Čujte, kaj je rekel g. c. kr. okr. glavar! Te le besede je izustil (v nemškem jeziku): »Gospodje! Ali ste zadovoljni ustreči gospodom odbornikom, ki so mi izročili protest zoper tri slovenske viriliste, da zastopniki teh treh virilistov zapustijo občinsko pisarno in se zdržijo volitve?« Vse je strmelno na slovenski strani. Kaj takega še niso slišali iz ust zastopnika postave. Dobil je pa g. c. kr. okr. glavar tudi zaslužni odgovor iz ust g. Fr. Deu-a, ki ga je zavrnil: »Gospod okrajni glavar! Ali je dana kranjska volilna postava za občinske volitve samo v prid tem (nemškim) možem?« Gosp. okr. glavar je spoznal, kam je zašel v svoji nepristranosti, ter je — molčal.

Ko so nemški odborniki odšli iz obč. pisarne, je g. Fr. Ahačič še opozoril g. okr. glavarja: »Koliko kazni boste pa tem odmerili?« In volitev je bila za takrat končana. Komentarja pač ni treba!

Slovenci!

Vsi v nedeljo, dne 24. maja ob 10. uri dopoldne

na shod v „Mestni dom“

na cesarja Jožefa trgu

kjer izrazimo svoje mnenje o nezaslišanih razmerah na Hrvatskem. Vsi združeni protestirajmo proti temu, da odpošiljajo tja naše vojake in da pošiljajo mažaroni sem svoje špijone lovit nedolžne ljudi ter da cislitvanske oblasti to podpirajo.

Dolžnost naša je, da protestiramo proti temu na ves glas!

Zato vsi na shod, da bo protest tem krepkejši!

Živela Hrvatska!

Združeni odbor.

Dnevne novice.

V Ljubljani 20. maja.

Laž na laž. Zadnje soboto se je neki liberalen visokošolec zopet spravil nad »Dančarje« zaradi znanih nemirov med katoliškimi in nacionalnimi nemškimi dijaki. Deloma se nekoliko umika od svojega prvotnega poročila (kako je nacionalce zagrabil »Dančarja« za ovratnik), deloma pa poroča o demonstracijah nove laži. Najnavadnejši žganjar bi se sramoval kaj takega zapisati, kar poroča zadnjič »Slov. Narod«. Toda liberalni visokošolec stori to, ne da bi mu rudečica šinila v obraz, da si bode enkrat vpliven član »intelligence« in bo »delal za narod«. O najprimitivnejših pojmih dostojnosti ve Cibrov Jaka več, kakor dotični akademik. Da bi javnost zvedela, kako olikani so naši liberalni visokošolci, bi radi zapisali, kako se poroča o »Dančarjih«, — toda pero se nam ustavlja, da bi ponovili take besede. Za tak pisarenje nimamo drugega nego: fej! — Kar se tiče odgovora v »Slovenca« na »Narodov« napad, moramo izjaviti, da odgovarja popolnoma resnici. Nasprotni dopisnik sicer trdi, da so nekateri slovenski liberalni dijaki klicali »Abzug« in »Pfui« le policiji in sicer samo tedaj, ko sta bila aretirana dva Hrvati. Komu so pa klicali »pfui« ob drugem času, saj so demonstracije trajale nad poldrugo uro a aretacija omenjenih dveh Hrvatov je trpeča le trenotek? In komu so klicali »Abzug« v avli ob zaprtih vratih? Morda tudi policiji, o kateri dotičniki niti vedeli niso, kaj pomenja? Zamorec se zastojni umiva. — Glede »stafaže«, ki so jo baje delali »Dančarji« nem. kat. dijakom, smo poročali že zadnjič popolnoma objektivno in lojalno. Ker trdi dopisnik nasprotno, je podel obrekovalca. — Glede kat. nem. dijakov pravi dopisnik, da so mu deveta briga. Morda. O nekaterih liberalcih pa tega ne moremo trditi, da so jim nemški »klerikalci« deveta briga, zlasti ne, kadar pridejo v poštev kake podpore. Vemo n. pr. za slučaj, ko je neki slovenski liberalni dijak v »klerikalnem« nemškem društvu »St. Gregorius« skoro jokaje prosil za podporo. Pa tudi sicer uživajo slovenski dijaki baš pri »klerikalcih« uživalno znatno pomoč. Zato prosimo gg. liberalne vseučilišnike, da naj bodo nekoliko bolj previdni pri svojem dopisovanju in pa bolj dosledni, kar se tiče »klerikalcev«.

Notar Plantan bi se rad izmuzal iz zadrege, v katero je prišel vsled svojega govorjenja o belokranjski železnici, in si je izvolil najlažjo pot — utajiti hoče to, kar je res govoril in za kar imamo priče. Da je to prišel tajiti, je potreboval cel teden, prej sploh k sapi ni mogel priti. Mi ostajemo pri tem, kar smo pisali. Edino, kar je v Plantanovem odgovoru resnično, je, da so njegove moči skromne. To tudi mi podpišemo! Belokranjci bodo dolgo čakali na železnico, ako se bodo zanašali na pomoč Plantanovo. V ministerstvu Plantan ni prav nič storil. Sicer bomo pa ob priliki Plantanovo delovanje in njegov odgovor še bolj osvetlili.

»Šulverein« na Koroškem. Iz Celovca, dne 18. t. m. Celovski podružnici nemškega »šulvereina« sta imeli minulo soboto svoje letno zborovanje. Z nekaterimi »za Slovence« prav važnimi podrobnostmi se bomo še bavili obširneje, za danes omenjamo sledeče: Minulo leto je »šulverein« razdelil na Koroškem 14.916 kron raznih podpor. Poročilo pravi, da se je celovška podružnica potegovala zlasti za to, da se slovenska šola v St. Jakobu v Rožu preosnuje v utrakvistično, in sicer že s prihodnjim šolskim letom!! — Nam o taki preosnovi doslej ni ničesar znane, vprašamo torej, je-li to res in odkod »schulverein« to ve? — Ali je odbor »šulvereina« res že stopil na mesto deželnega šolskega sveta, ali je ta le orodje njegovo ter izvršuje voljo pangermanskih hujšakačev v »šulvereinu«, ne pa tolikokrat izraženo ljudsko voljo!? V tem moramo prej ko prej priti na jasno! — Trn v peti je »šulverein« tudi slovenski »Učiteljski

dom«. — V odboru je tudi dosti c. k. r. uradnikov, profesorjev itd. — Uradna »Celovčanka« obširno in prav z vnebo poroča o shodu in pravi, da je bil njegov vseh »ein vollständiger«. Ali naj je tudi to znamenje, da kurz tudi pod baronom Heimom ostane stari, t. j. da se vlada na Koroškem tako, kakor hočejo in zahtevajo požrešni matadorji »šulvereina«, »südmarke« itd.!? — O stanju nemštva v Avstriji je poročal potovalni učitelj Novotny (!) z Dunaja, kajpak po — svoje!

Iz celovške škofije. Umrli je dne 16. t. m. g. Josip Fritzer, župnik v St. Danijelu v Zilski dolini. Porodil se je dne 19. marca 1850 pri sv. Lorencu v Leški dolini, bil v mašnika posvečen dne 20. julija 1875. N. p. v m.!

Promocija. Pretekli petek je bil na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem prava g. Anton Božič, c. k. avskultant v Celju.

»Slovanska zveza« je imela včeraj sejo, v kateri je bil dr. Šusteršič zopet izvoljen načelnikom in dr. Ploj podnačelnikom. Med drugim je poslanec Žitnik z ozirom na sobotno dnevno vest v »Slov. Narodu« — »Slovanska zveza« contra »Slovenec« — zahteval pojasnila, ali je prvič v istini gospod dr. Ploj hotel »Slovenca« očitati laž in drugič, ali je v istini predsednik kluba g. dr. Ivčević istim povodom izrekel obžalovanje in ogorčenje, kakor trdi »Narod«. Gosp. dr. Ploj lojalno izjavi, da »Slovenca« ni hotel očitati laži, pač pa je trdil v seji dne 1. maja, da dotična »Slovenčeva« brzojavka ne odgovarja dejstvu. Predsednik dr. Ivčević izjavi, da v tem oziru »Slovenčeva« brzojavka ni odgovarjala dejstvu, ker je on zagovarjal glede poslovnika dr. Plojevo stališče proti dr. Šusteršiču, da pa ni izražal ne obžalovanja, še manj pa ogorčenja. »Slovenec« torej ni dobil od »Slovanske zveze« najmanjše zausnice, a tudi ne od poslanca Biankinija, ker on v svojem glasilu, »Narodnem Listu«, ne govori o nobeni zausnici. To si je izmislil le dotični »Narodov« poročevalec, kateremu želimo z ozirom na skupno slovensko hrvatsko stvar malo več odkritostnosti.

Osebnosti. Geometer pri železn. gradbenem vodstvu na Jesenicah Jan. Enk je premeščen k gradbenemu vodstvu v Celovec. — Za prov. ravnatelja drž. žel. v Trstu je imenovan vladni svetnik v Beljaku gosp. Russ.

Napad. Neki mož iz Leskovec šel je pretekli teden ponoči proti domu iz Hotavlji; blizu Toplice ga napade neznan človek z nožem in vzame ves denar — več stotakov. Izpovedal pa je napadeni tako čudno, da se mu ni popolnoma verjelo. Naj se dožene resnica, da se ljudje ne bodo brez potrebe s tem strašili.

Strelna je udarila v kozolec Franceta Leskovec, posestnika na Gori nad Idrijo (po domače pri Hladniku) v torek ob polu 5. uri zjutraj. Radi zelo namočene strehe se je plamen skoro osem minut držal na voglu strehe, da je prišlo ljudstvo skupaj. Pogumnima fantoma Francetu in Antonu Lazar, cerkvenikoma, se je posrežilo ogenj udušiti. Hvala jima! Zaslužita, da bi jima dala tržaška zavarovalnica, pri kateri je poslopje zavarovano, primerno nagrado.

Grozna nesreča. V Terbegovcih pri Sv. Juriju ob Ščavnici je v četrtek dne 16. t. m. pri podiranju drevesa ubilo 34letno Nežo Stubeč. Drevo ji je zlomilo nogo nad koleno in ji potrgalo vse žile, da je vsled izgube krvi v eni uri izdihnila. Bila je omožena in zapuščala hčerko v starosti 10 let.

Poljedelski kongres. Predvčerajšnjim popoldnev se je vršil na Dunaju kongres zastopnikov deželnih kulturnih svetov in kmetijskih družb iz vse monarhije. Sklenilo se je, da se bo vsako leto skliceval kongres zastopnikov deželnih kulturnih svetov in kmetijskih družb ter da se ustanovi velik dnevnik, ki bo zastopal interese poljedelcev.

Mrtvo moško truplo so našli v ponedeljek v dolini Bele pri Idriji ob stari cesti. Truplo je bilo že zelo razjedeno. Bržkone se je neznanec ponesrečil že po zimi.

Sneg so imeli v ponedeljek v okolici Polšnika in Dol pri Litiji.

Iz Gorice, 19. maja. Letos nam na polju ne kaže posebno dobro. V naj-

zgodnejši spomladi je slana naredila škodo, zdaj pa nam toča pobija. Zadnje soboto je padala v Gorici in okolici toča, debela kakor orehi. Tudi sinoči smo imeli nevihto, med katero je padala semtertje sodra in ponekod tudi toča.

Bomba pred nemško realko v Trstu. Predvčerajšnjim zvečer se je pred nemško realko v Trstu razpočila bomba v trenutku, ko je napolnjen voz električne železnice peljal mimo. Ranjen ni bil nihče. Na tiru so našli pločevinasto škatljo, v kateri je bil dinamit.

Koroško šolstvo. Iz Celovca, 19. maja. Razpisana so mesta učiteljev na šolah v Šmohoru do 25. maja, v St. Jakobu v Rožu do 24. maja; v Dobrlivasi in Prevaljah za učitelja, v Črni in Krejancih za učitelja do 25. maja; v Spodnjem Dravogradu do 10. junija; v Medgorjah do 25. maja. V nobenem (!) teh razpisov ne zahtevajo znanja slovenščine!! — Soli v Kapli ob Dravi in na Brdi so razširili v trirazrednici.

— Prestavljeni so: učiteljica E. Kuri iz Kaple na Grobniškem polju v Grabštanju; podučitelj R. Pfeffer iz Roj v Prevalje. V pokoj je stopila učiteljica M. Walter v Borovljah.

Nemiri med arsenalovim delavstvom. Iz Trsta se nam poroča, da so med delavstvom v arsenalu zopet nemiri. Inženir Stofa je protežiral neke svoje ljudi in več drugih je bilo brez pravega razloga izpuščenih iz službe. Ko so se prišli pritožiti, jih je uradnik arsenalov surovo ozmerjal, češ da lahko »pokrepajo« gladu delavci — to njemu nič mar. Delavstvo je bilo nato tako razkačeno, da je v arsenalovih prostorih naredilo majhen vstanek proti takim uradnikom, pri čemer je odtetelo tudi nekaj klofut. Škodovale niso nikomur, k večjemu koristile.

Dobavni razpis C. k. trg. ministerstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bodo na borzi v Bruslju dne 3. junija ob 12. uri sprejemale ponudbe za dobavo raznih predmetov, ki se potrebujejo l. 1903 za vzdrževanje železniških poslopij. Med predmeti, ki jih je dobaviti, je: laneno olje, firnis, lim, barve, krtače, čopiči, glavni, noži, svetilke, gobe, gumi, usnje, preja, vrvi, trakovi, platno, povozeno sukno, lepenka, smolnato sukno, steklo, itd. Pojasnila dajeja M. R. De Rudder, Administrateur des Voies & Travaux Rue de Louvain Nr. 11 v Bruslju in Mr. Lambert, Ingenieur en Chef, Directeur de Service, Président de la Commission de reception du materiel de la voie, Rue d'Idalie 32 v Bruslju. Prepis dobavnega razpisa je v pisarni trg. in obrt. zbornice v Ljubljani na vpogled.

Premovanje konj na Kranjskem. Leta 1903 se bodo delila državna darila (gotovina, srebrne svetinje in priznani diplomi) za kobile z žrebdom, za mlade kobile ter za žrebce v naslednjih postajah: 8. avgusta v Postojni za žrebčarstvo, dne 11. avgusta v Škofelji, 12. avgusta v Kamniku, 13. avgusta v Kranju za mrzlokrvno, 14. avgusta v Ribnici, 17. avgusta v Trebnjem, 20. avgusta v St. Jerneju za žrebčarstvo in 2. sept. v Lescah za mrzlokrvno plemo. Skupno se razdeli 3385 kron in 66 srebrnih svetinj. V St. Jerneju se razdeli 26, v Lescah 15, v Postojni 14, v Škofelji 13, v Kranju in Trebnjem po 12, v Kamniku in Ribnici pa po 9 daril. Pogoji za obdarovanja so označeni v tozadevnem vladnem razglasu.

Bauernbund. je, kakor se nam poroča, dne 17. maja zboroval v Etingu pri Zgornjem Dravogradu, dne 7. junija zboruje na Bistrici v Rožu. Slovenski rojaki po Rožu — pozor! Na shodu v Etingu sta govorila med drugimi profesor Krsak (!) od trgovinske šole v Celovcu, in vrtnar c. k. r. kmetijske družbe, Hirsch. Obadva sta rodom Čeha, oba v javnih službah, oba stebra nemškonacionalne stranke oziroma »bauernbunda« na Koroškem! Res: haj!

Knez ponesrečil. O tem se nam še piše s Koroškega: Državni knez Aladar Porcia v Spitalu je dajal dne 16. t. m. svojim delavcem navodila, kako naj ocedijo velika drevesa na vrtu. Zlezal je tudi sam na drevo, a veja se je vlomila in padel je 8 metrov globoko na tla, si zlomil desno nogo, več reber in se težko poškodoval. Stanje njegovo je nevarno.

Žalostna smrt narodnega mladika. Iz Celovca: Ponesrečil se je dne 9. maja g. Štefan Prosekar, član dobro znane narodne Prosekarjeve rodbine v Kotmariasi. Ko se je vozil na kolesu (biciklu), si je poškodoval desno nogo. Zal je prepozno iskal zdravniške pomoči. V petek dne 15. t. m. zjutraj ga je brat, g. Matija Prosekar prepeljal v celovško bolnišnico, a tu je še tisti dopoldan previden s sv. zakramenti izdihnil vsled zastrupljenja krvi svojo dušo. Dosegel je 36 let. Truplo so prepeljali v Kotmarovas. Tam je bil 17. t. m. pogreb ob ogromni udeležbi. Pelo je pevsko društvo »Drava« iz Glinj in hodiški pevci. — Po-

kojnik je bil vrl in navdušen naroden mladeneč, ki svojega narodnega mišljenja ni zatajil nikdar. Rad je sodeloval pri naših shodih in veselicah in mnogokrat nastopil kot pevec in igralec. Časten mu spomin!

Protestantska propaganda. S Koroškega: V četrtek 21. t. m. imajo v Železni Kapli lutrovske božjo službo, da si tamošnje protestante lahko sešteješ na prstih ene roke. Kajpak vabijo k svoji službi tudi katoličane. Slovenci v trgu in iz okolice naj si dobro pogledajo tiste tržane, ki so tako vneti za »Proč od Rima« in lutrovske pastore!

Nove orgle Zupanove. Z Notranjskega nam poroča glasbenik: Te dni sem bil v Ložu in pri tej priliki mi je prijatelj godbe kazal svoj veliki in močnejši harmonij, da sem se čudil, da se sploh na deželi nahaja tak velikanski instrument. A očaran pa sem bil, ko me je peljal v cerkev sv. Petra (Loška ali Starotška podružnica), kjer mi je kazal nove orgle, katere je dal sam napraviti. Orgle sicer niso velike, a zadostujejo ne samo za podružnico, ampak delo g. Zupana iz Kroke je tako izvrstno, da bi delalo čast prav z malo izjemo za vsako farno cerkev na deželi. Jaz nestrokovnjak, le priprost organist, se skoraj nisem mogel ločiti od krasnih res nebeških glasov in njih spremenov. Spreten orglavec lahko očara vsakega umnega poslušalca in prav bi ne bilo, da bi ostalo to delo g. Zupana neomenjeno, ker zasluži po vsem mojstersko priznanje in priporočila. Vnanjost je elegantna.

stavka v Trstu. V Trstu stavka v 77 delavnicah 520 mizarskih pomočnikov in 100 učencev. V ostalih 78 mizarskih delavnicah se ne stavka.

Razpisano je na II. drž. gimnaziji učiteljsko mesto za geografijo in zgodovino, na tukajšnji višji realki pa učiteljsko mesto za laščino v zvezi s francoščino in nemščino in učiteljsko mesto za matematiko.

Roparska družba na Dolenjskem. Že skoro 14 dni se klati po radeškem sodnem okraju večja roparska družba. Ljudstvo je v vednih skrbih. Odkod so ti roparji, nihče ne ve. Nujno je treba pomnožiti orožništvo, da preišče gozdove in reši ljudstvo nadloge.

V včerajnji podlistek se je vrnila neljuba pomota. Izostalo je namreč nadaljevanje 2. stolpca. Cenjeni čitatelji naj torej pričetek današnjega listka spoje s koncem včerajšnjega drugega stolpca. 3. in 4. stolpec včerajšnjega listka ponatisnemo, ko prideta na vrsto.

Glasi iz Česke.

△ **»Pout' svato-janska«.** (Romanje h grobu sv. Jana z Nepomuka v Prago.) Med vsemi svetniki je v katoliški cerkvi, izvzemši apostole, češčenje sv. Jana z Nepomuka, mučenika spovedne skrivnosti, vernega svetovca praškega nadškofa Jana z Jenšteina in vernega sinu svojega češkega naroda, najbolj razširjeno. Cerkva sv. Janu z Nepomuka posvečenih je na Češkem 216, na Moravi 62, v Tešinskem 15, skupno torej samo na češki zemlji 293; soh svatojanskih na mostih, ob cestah, v javnih kapelah in na hišah po celem katoliškem svetu pa je 25.000. (»Preračunil« je to neki praški inženir in njemu prepuščamo odgovornost za poslednjo številko!) — Grob sv. Jana je v Pragi v cerkvi sv. Vite na Hradčanih. Cerkva ga je imenovala glavnega patrona češke zemlje, praznik se obhaja najlovesniše po celih osem dni (festum I. classis cum octava) od 16. do 23. majnika. Ti dnevi pomenijo na Češkem celo preseljevanje naroda. Kolodvori po deželi so polni romarjev že dan pred praznikom, posebni vlaki privajajo romarje v Prago celo osmino praznika. Od blizu in daleč prihajajo, iz Češke, iz krkonoskega gorovja, iz Sumave, iz Rudogorja, od Kraljevegradca, iz Litomerice, iz Plzna. Budejevic in Tabora, iz Morave krepki Hanaki, od Višegrada, iz tužne Slezije. Celo leto se je že to ubogo ljudstvo veselilo obiskati »Matičku Pragu« in se eno ali celo več noči prespati na mrzlem tlaku hradčanskem, samo da je opravilo svojo »pout' svatojansko«.

»Venkovani« obiskujejo ljubljeno Prago! (»Venkovan« je vsakdo na Češkem, ki prebiva izven Prage, ki ni Pražan!) Mesto pa tudi vse stori, venkovanom storiti bivanje v Pragi prijetno in poučljivo. »Razstave«, gospodarske in obrtne, so, bi rekel, na vseh koncih mesta, kjer venkovani kupujejo svoje potrebščine, gostilničarji zaljšajo vhode svojih gostiln z bukovim zelenjem in časniki kličejo v svojih listih venkovanom: »Vitejte nám!« Dobro nam došli! Vozovni promet med starim mestom gori do cerkve sv. Vite je celo zastavljen, Karlov most je prenapolnjen ljudi, in na kraju, kjer so rabeljni vrgli mučenika v Vitavo, je postavljena kapela. Na predvečer 15. maja bil je nad Vitavo sijajni »ohňstroj svatojanský«, umetni ogenj, katerega je pri-

Dogodki na Hrvaškem.

Aretacije se vrše še dalje tja v en dan. Brez dokazov krivde vladajo ljudi v zapor. Tisti, ki so hoteli svet nalagati, da je na Hrvatskem vse mirno, so sedaj morali utihniti. Aretiranega župnika Krešimira Tomljenovića so izpustili iz zapora. Narod ga je navdušeno sprejel.

Včeraj po noči je neki zidar splezal na novo poslopje prometnega ravnateljstva ter je hotel odtrgati mažarski napis. Odtrgal je že sedem črk, ko je padajoči omet opazila straža, ki je zidarja prisilila, da je splezal s poslopja. Orožniki so pogumnega zidarja odpeljali v zapor. Do jutraj je bil mažarski napis na prometni zgradbi zopet popravljen.

V Granici pri Križevcih so se kmetje uprli naredbam oblasti. Orožniki so na kmete streljali in so ranili dva kmeta.

Radi dogodkov na kolodvoru v Brodu so zopet aretirali pet oseb. 23 aretiranih oseb so pripeljali v Požego.

V Dragi so bile velike demonstracije. Demonstrantje so na raznih krajih razdri brzojavne in telefonske zveze. Pri Plaze in Meja so zabarikadirali demonstrantje železniško progo, da tovorni vlak ni mogel naprej. Množica je pričela bombardirati tovorni vlak. Bombardiranje je bilo tako silovito, da je vlak moral nazaj. Le z največjo silo je orožništvo in vojaštvo zopet oprostilo železniško progo.

V Samoboru so kmetje pobili okna okrajnemu predstojniku pl. Junkoviću in podpredsedniku hrvaškega sabora Francisiju.

Danes dopoldne ob 10. uri je bil v Markovi cerkvi v Zagrebu ob velikanski udeležbi rekvij za pokojnega bana grofa Jelačića.

Hišna vrata v Zagrebu smejo biti od včeraj eno uro dalje odprta, namreč do 8. ure zvečer, otroci in učenci ne smejo po tej uri biti na ulici, gostilne morajo biti zaprte ob 11. uri zvečer, hoteli in kavarne pa ob 1. uri ponoči.

Iz zagrebških zaporov so izpustili pravnika Vladimira Bobinca.

Zidar, ki je hotel odstraniti s prometne zgradbe mažarski napis, se imenuje Harabaja in je doma iz Lupoglave.

Balkan.

Grof Lamsdorff o položaju. Ruski zunanji minister je sporočil nekemu petroburškemu diplomatu, da sedanji položaj na Balkanu ne povzroča Evropi nikakih posebnih skrbi, ker se ni bati vted tega nikakih homatij. Rusija sedaj nikakor ne namerava aktivno posegati v balkansko politiko. Če se pa pojavi potreba takega umešavanja, se bo Rusija brigala le za lastne keristi.

Sprava za umorjenega Sčerbino. Turška vlada po poročilih iz Carigrada v resnici namerava poslati v Petrograd posebno pravno komisijo, kateri bo načeloval sultanov najmlajši sin Burhaneddin-effendi. Doslej se noben sultanov sin ni vodil kakega poslanstva v inozemlje.

Prevelika navdušenost za Makedonca. V vasi Trnica v prešovskem okraju je bogati srbski kmet Milosavljević po noči umoril ženo in štiri otroke, ker mu niso hoteli izročiti denarja za makedonski odbor.

Književnost in umetnost.

* »Planinke«. Pesmi za sopran, alt, tenor in bas. Uglasbil Janez Lsharnar, organist. Op. 10. Cena 1 K 20 vin. V Ljubljani. Založil skladatelj. Tisk J. Blaznikovih naslednikov. 1903. — Ravno kar je izdal naš znameniti skladatelj 17 stranih broječ, ukusno litografin zvezek zanimivih posvetnih skladb, katere nam svedoči, da skladatelj ne misli še odložiti svoje miloglasne lire.

Pesmi L. imajo svojstvo, da so zanimive v harmoniji, tekoče melodije, resnične intencije pri strogem izvršitku tonalitete; dalje so pravilne modulacije, istinite so v izrazu pri uporabi modernih glasbenih sredstev.

Vse našete vrline se nahajajo v polni meri tudi v tem zvesku, ki pričuje, kako vsestransko napreduje skladatelj osobito v tehničnem in izraznem pojavu. Skladatelj je bilo že v zibelko položeno krasno vezilo daru za skladanje. Ta svoj dar pa zna vporabljalati s pomočjo gladko si prisvojene harmonije in kontrapunktične tako izborna, da postanejo njegova dela v resnici zanimiva, občutna in vsestransko lepozvaneča. — Priporočamo to najboljšo delo našega gorskega slavca vsem pevcem, pevskim društvom, di-talnicam itd., zlasti še zato, ker je besedilo povsem pošteno. Naročijo se pri skladatelju na Št. Višigori, pošta Slap, na Primorskem. Fajgelj.

bo v nekako dveh mesecih zopet povrnil na svoje sedanje mesto.

§ Britve reže žico. John Pieper, nožar v Hamiltonu, Ohio, je 27. t. m. javno razkazoval nov način, kako se trdi jeklo, zlasti z ozirom na ostrino, kar utegne popolnoma preustrojiti nožarsko industrijo. Britve, utrjena po Pieperjevem načinu, je rezala trdo žico, kakor trsko ter bila koj potem rabljena za britje. Njena ostrina ni bila prav nič poškodovana. Močan mesarski nož je bil z vso lahkoto zarezan v četrto palca debelo navadno jeklo. Kapitalisti bodo pomagali Pieperju zasnovati družbo za izdelovanje takih nožev in britev.

§ Sakser aretiran. Iz New-Yorka se piše: »Nar. List« javlja, da je aretiran g. F. Sakser, urednik »Glasa Naroda«, ker se je neki zagrešil zoper zakone Združenih držav. O izidu tozadevne sodnijske obravnave še nimamo poročila.

§ Kateri mož najbolj ugaja Amerikancem? V Chicagi je razpravljalo društvo »modrih gospic«, kateri mož bi bil zanje najboljši. Zaključek debate se je glasil: »Ker je Anglež pregosposok, Nemec previsok, Francoz le uluden, Talijan pa brezpomemben, zato je najboljši mož Amerikanec, ker nam tudi da največ — svobode.«

§ Novo ime za Amerikance je »Usona«. Iznášli so to ime praktični Amerikanci in pomenja kratico imena »United States of North Amerika«.

Ljubljanske novice.

Nadvojvoda pri Čončku. Nadvojvoda Josip Ferdinand je, ko je pred dnevi se mudil v Ljubljani, obiskal tudi Čončkovo restavracijo pod Rožnikom, kjer mu je jako ugajalo. Nadvojvoda namerava Čončkov grad vzeti v najem.

Pevsko društvo »Slavec« priredi Binkoštno nedeljo dne 31. t. m. veliko ljudsko veselico na Koslerjevem vrtu z jako obširnimi vsporedom. Po daljšem presledku bode veselica spojena s kegljanjem na dobitke ter so vsi dobitki denarni in lepo okrašeni. S kegljanjem se prične jutri v četrtek ob 9. uri zjutraj, pri Koslerju. Kegljalo se bode nadalje v nedeljo dne 24. t. m. in ob Binkoštna praznika, vsakokrat ob 9. ure zjutraj do 10. ure zvečer. O ostalem programu veselice bomo še poročali, a opozarjamo že sedaj zlasti vnanje goste, ker jim je mogoče ob tej priliki prirediti lep izlet v Ljubljano.

Slovenski inteligenci v Ljubljani piše »Domovina«: Ljubljanski turnarji bodo menda precej ponižno obhajali svojo štiridesetletnico. Javnega nastopa in obhoda ne bo. Hajlanje se bo torej razlegalo samo v kazini in — deželni gledališču, katero jim je deželni odbor tako radosno prepustil. To je res škandal, da večjega ne! Res smo radovedni, kaj bi rekli naši celjski mestni očetje, ko bi mi celjski Slovenci zahtevali celjsko gledališče za slavno slavnost, kakor bo turnarska v Ljubljani! V Ljubljani smejo Nemci vse! In potem kakšna zamera, če izpregovorimo par odkritosrčnih besed o tako važni zadevi!

Pevsko društvo »Ljubljana« naznanja, da je svoj sicer že dvakrat po ljubljanskih časniki naznanjeni drugi vrtni koncert, kateri se bo vršil pri Kozlerju in bi se bil moral vršiti 12. odnosno 19. julija, preložilo na 14. oziroma 21. junija, ker je bratsko pevsko društvo »Slavec« pretekli teden naznanilo, da priredi 5 oziroma 12. julija svoj vrtni koncert, in bi potem v slučaju neugodnega vremena na dan 5. julija koncert 12. julija imelo, to je na isti dan kot »Ljubljana« in bi na ta način obe društvi gmotno trpeli. Prosimo pa vsa druga narodna društva, da se ozirajo na omenjene dni.

Na Rožniku bode imelo jutri ob 9. uri zjutraj delavstvo cigaretnega oddelka tukajšnje tobačne tovarne sv. mašo.

Gostje iz Zagreba. Oddelek zagrebških farmacevtov je posetil predvčeršnjim Zagorje, včeraj Idrijo. Dragi gostje so se včeraj zvečer vrnili v Ljubljano, katero si danes ogledajo.

Najdeno in izgubljeno. Na južnem kolodvoru je včeraj ob 9.10. uro našel komisijonar Ignac Habič kratko zlato verižico z obeskom, vredno 60 K. — Na Kongresnem trgu je našel pred nekaterimi dnevi Jakob Škerlj, posestnik na Viču, dolgo, zlato ovratno verižico s cvikerjem. — Na poti po Špitaljskih ulicah čez Marijin trg in po Prešernovih ulicah je bila včeraj popoldne izgubljena srebrna ura z verižico, katero je našel postrežček Franc Premru in jo oddal na magistratu.

Iz deželne bolnice. Blaž Štibil, 46 let star, rojen v Javorju pristojen v Kranj je dne 18. t. m. ponoči, ko se je vračal z Bleda domov, v pijanosti padel in si zlomil desno nogo v členku. Pripeljali so ga v deželno bolnico.

25 letnica okupacije Bosne in Hercegovine. Pripravljavni odbor za slavnost 25 letnice ima jutri popoldne sejo v steklenem salonu »pri zvezdi«.

Napadena ženska. V cerkvenih ulicah je včeraj zvečer premogarski hlapec Anton Glavan, stanujoč Resljeva cesta št. 30, napadel služkinjo Marijo Cerar, stanujočo v Cerkvenih ulicah št. 21, in jo pretepel, ker ga ne mara. Marija Cerar je zbežala v Gradaške ulice, a Glavan je tekel za njo, jo došel in jej dal se dve zausnici. Ko je nek fant Glavana zaradi tega pozval na odgovor, zamahnil je s palico proti njemu, nato pa je zbežal, ker se je zbal, da bode moral iti na rotovž kašo pihat.

Nesreča na cesti. Včeraj ob 6. uri popoldne sta se v Selenburgovih ulicah splašila Souvanovemu hlapcu Val. Klemenčiču konja in ušla. Dirjala sta po Selenburgovih ulicah proti pošti, kjer sta zadela v koleselj Luckmanovega hlapca Roka Majdiča iz Cerne, ki je stal s konjem pred Maličevim hišo, s tako silo, da sta padla na tla in vrgla tudi Luckmanovega konja na cesto. Jeden Souvanov konj si je najbrže na oju Luckmanovega koleselja predrl prsi in je iz rane hudo krvavel tako, da so ga morali potem peljati v živalozdravnišnico, kjer mu je živalozdravnik rano zašil. V hipu, ko sta konja pridirjala po Selenburgovih ulicah, je šla mimo Maličeve hiše Terezija Fermentin, hči čevlarskega mojstra Franca Fermentina na sv. Petra cesti št. 13, katero sta konja tudi podrla na tla, da se je na desni rami in po životu poškodovala. Ponesrečenko so prenesli v Lukmanovo stanovanje in poklicali zdravnika, da jo je preiskal in pregledal poškodbe, k sreči so bile poškodbe lahke in nenavarne. Souvanova konja sta se bila splašila nekega sodčka, katerega je bil hlapec z voza vrgel na tla.

Zanimivo potovanje po Indiji je v mejnarodni panorami na vrsti tekoči teden. Slike, odlikujoče se po izborni plastiki in perspektivi, nam predočujejo prirodne posebnosti in ljudske običaje te dežele od obal »svetega« Ganga do Ellye. Zanimivi so mej drugim prizori z raznih sejmišč, skupina indskih bogatašev, posebno pa veliko drevo pri Newara Ellye. — Od nedelje dalje se bodo videle v panorami zopet zanimivosti Pariza. Izmej cerkva pridejo to pot na vrsto: Medeleine, Panteon, Sv. Avgustina, St. Germain, Notre Dame. Ta šesta serija zaključuje potovanje po pariškem mestu. — Naslednji binkoštni teden pride zopet na vrsto Neapol.

Naraščajoče izseljevanje. Danes po noči je odpotovalo z južnega kolodvora 129 oseb v Ameriko, in sicer 28 oseb s Kranjskega in 164 s Hrvatskega.

Nevaren tat prijtel. Mestna policija prijela je včeraj na Dunajski cesti postopača Josipa Florjandiča iz Grosuplja, ki je zelo nevaren tat in je valed tega izgnan iz mesta. Včeraj je prišel zopet v mesto, gotovo z namenom, da bi takoj kradel, kajti našli so pri njem dleto in klešče, kar vse potrebuje pri svojem delu. Policaju, ki ga je prijel, je rekel, da je Jožef Pavlič, posestnik na Posavju, kar mu pa ta ni verjel, ker ga je predobro poznal.

Aretirani sprevodniki. Trije železniški sprevodniki iz Maribora so bili včeraj v Streljskih ulicah aretirani. Prišli so po cesti in se nekaj časa mej seboj šalili in si nagajali. Iz šale pa je nastala resnica in sprevodniki so se med seboj stekli, da sta bila dva krvava. Metali so drug drugega na tla in se ruvali. Mir mej njimi je naredil neki hišni posestnik iz Streljskih ulic, ki je jednega prijel in potisnil v vežo, na to pa poslal po policaja, ki je potem vse tri razgrajde odvedel na rotovž. Glavni vzrok prepira in pretepa je bil, da je jeden sprevodnik vzel drugemu kapo z glave in jo vrgel čez ograjo na vrt.

Občni zbor mesarske zadrage v Ljubljani vršil se je v nedeljo 17. t. m. v vrtnem salonu gostilne g. Križ pri »Zvezdi« po določenem dnevnem redu ob obilni vdeležitvi. Kot vladni zastopnik prisostoval je g. magistratni svetnik Sešek. Zadrugi načelnik g. Jos. Kozak je pozdrvil navzoče, konstatiral sklepčnost in otvoril zborovanje. — Prebral se je računski zaključek za leto 1902, iz katerega je razvidno, da je imela zadruga K 404.54 dohodkov, K 170.17 stroškov in je znašalo zadržno premoženje koncem leta 1902 K 406.650 — in odobreno sprejel. Pri nadomestni volitvi dveh odbornikov sta bila dosedanja odbornika, gg. Košenina in Marčan soglasno zopet izvoljena. Soglasno se sklene, da se zadruga pravila glede vpisnin in oprostnin vajencev tako spremene, da bode znašala vpisnina 5 K, oprostnina 10 K. Ker ni bilo nobenega nasveta več, zahvalil se je načelnik za mnogobrojno vdeležbo ter zaključil zborovanje.

Preko stolov. Mesarski pomočnik I. P. iz Zg. Kašlja je včeraj zvečer v Sarčevi gostilni napadel mesarja F. L., ga zmerjal in končno ga zgrabil in porinil čez stole, da se je zaletel v okno, ubil šipo in se poškodoval. P. se je jezil nad mesarjem zaradi neke kupčije.

Veselica na korist Prešernovega spomenika bo 28. junija t. l. na vrtu »Narod. Doma«.

Novice iz Amerike.

§ V staro domovino na Stajarsko se bo podal v kratkem organist g. Anton Grizold iz Jolieta, kamor bo popeljal svoje otroke in svojo soprogo, kateri je zdravnik vsled bolehnosti to nasvetoval. Sam pa se

redilo romarjem mesto. Posebno sijajen je bil konec tega »ohňostroja«: zažarila se je nad vodo ob žofinskem otoku krona češka z Riegrovim geslom: »Nedejmo se!« Tudi gora Petrin je v takem ognju. Po Vltavi se vozijo ladje in čolnidi, razsvetljeni z lampijoni, a iz čolnidcev spuščajo ljudje po vodi navzdol »bludičky«, luči, ki same »blodijo« nekoliko časa naprej. Pač spomin na dogodbo, da so »zvezdice« nad vodo po noči naznanjale, kjer je ležalo truplo mučenikovo, ko so ga po noči iskali kanoniki hradžanski, tisto noč namreč, ko je bil sveti Jan tu vržen v Vltavo (leta 1393). — Mala Strana, mesto na levem bregu Vltave pod Hradčanim, je spremenjeno v celi »jarmark«, priložnosti dovolj zijač tistim, ki so prišli v Prago samo »na rachejtje«.

Pobožnosti v cerkvi sv. Vita vršijo se kakor povsod pri takih priložnostih ob grozni gnježi ljudstva. Veliko sveto mašo služil je 16. maja sam kardinal praški nadškof Skrbenský z Hříště ob asistenci menda 12 infuriranih cerkvenih dostojanstvenikov. »Pout« traja celo osmino, v tednu prihaja še le duhovščina »venkovska«, mnoge procesije in sploh tisti, ki so o prazniku samem imeli »pout« svatojanskou doma. H koncu le rečem: Češko ljudstvo je verno in pobožno katoliško ljudstvo, kakor malokatero!

△ Od mrtvih vstalo slovansko pleme. Na severnem Pruskem živeli so nekaj Slovani: Litvinci so se imenovali. Red nemški vitezov je ta milijone duš broječi narod naprosto poklal, uničil in potlačil njih kulturo. Bili so namreč ajdi, hotel jih je tako pokristjaniti. Ali čudo, kakor bi iz krvi umorjenih iz zemlje naraščalo, začinja se litvinsko ljudstvo zopet vzbujati in krepko zavedati se svojega slovanskega pokolenja — kljub vsem pruskim bajonetom. Kakih deset let že traja to gibanje in kaže lepe vspehe. Litvincev je danes že zavednih 1/4 milijon duš. Imajo že tudi svoj časopis: »Nauja litvinska Čajtunga« (imel sem jo te dni v rokah, zanimiva, in lahko razumljiva »čajtunga«!), ki zelo ostro piše proti Prusom. Pruski listi zopet rohné proti Litvincem in jih obdolžujejo veleizdaje, češ, da hočejo v zvezi s Poljaki ustanoviti novo litvinsko poljsko kraljestvo. — Pred 6. letni so Litvinci tilženske in memelske okolice izvolili v nemški državni zbor svojega prvega poslanca Smalakieza. Po smrti tega izvolijo Mačul-a, ki je pa proti njih volji pristopil k nem. konservativcem, mesto k Poljakom. Sedaj so na Nemškem ravno zopet nove volitve. Litvinci upajo pridobiti tri mandate! Pa ne da bistopili v zvezo s katerokoli nemško stranko!

△ Besede, ostre kakor nož! Obče so znane zadeve nadškofa dr. Theodora Kohn-a v olomuški škofiji, kako je kaplan Hofer (Rectus) pisal v liberalni časnik »Pozor« zoper svojega nadpastirja. Pošiljam Vam iz teh pisem nekaj stavkov, da vidite, kako razumeva ta kaplan »oboedientiam et reverentiam«, katero je prisegel v roke istemu svojemu nadpastirju. Hofer je pisal: »Nekateri mislijo, da ne veruješ v Boga, drugi zopet pravijo, da nimaš zdrave pameti, pa nobeden Ti noče povedati resnice, saj vsi vemo, kaj znaš! Zato pa nimaš niti enega prijatelja med svojimi poddanimi!« — »Zakaj imaš toliko sovražnikov? Menda meniš zato, ker si duhovnik? Nikar! Se svojim ne-duhovniškim ravnarjem nahujalsi si proti samemu sebi celi svet!« — »Sveti Pavel bil je tudi prav kakor Ti apostol, v tem sta si podobna. A on je gorel za slavo Božjo. Ti pa, žalibože, kopniš le po svoji slavi!« — »Pane, to bi Ti debelo gledal, ko bi bil enkrat v cerkvi, kjer se pripravljajo na Tvojo vizitacijo. Tu bi slišal, kako župnik prosi in roti ovčice, da naj Te kakor najbolj slavno-stno sprejmejo; ali ker k temu nimajo animo, ne sramuje se javno pristaviti: Vsaj meni na ljubo storite to! Kako Ti je pri tem pane muj?« — »Verjameš, da že vsi težko čakamo gledati v Tvoj grob? Jaz Ti sicer smrti ne želim, ali prosim Te: Odloži svoj napuh! Idi v kapelo pred Sanctissimum in izprašuj tam, pustivši kneza pred aurmi, kakor človek renes et corda (svoje srce in obisti)!« — »Veruješ mi sedaj, da to s Teboj odkritosrčno menim? Ali hočeš, da naj še nadalje pišem o Tvojih vizitacijah, da Ti odkrivam te zevajolpe? Ali še ne rečeš me a culpa!« — Priponim le, da je bil ta »Rectus«, ki tako govori s svojim škofom, prej učitelj, da je na stroške svojega tako »poučenega« nadpastirja, študiral dalje, postal duhovnik in bil vedno do zadnjega dne njegov miljenec. Kako je pač spoznanje moralo zaboleti prevzv. dobrot-nika! Dasi se Hofer Rectus javno po časnikih hvali svojega čina, še nadškof dr. Kohn nekje vedno ne more in ne more verjeti, da bi one članke pisal »njegov Hofer«.

* **Družba slovenskih igralcev iz Ljubljane** priredi dve predstavi v Breznicah, in sicer v soboto dne 23. t. mes. »Huzarje« in v nedeljo 24. t. m. »Zenski Otelo« v »Narodnem domu« v Breznicah in je upati, da se okolica v večjem številu udeleži predstav

Kotiček za liberalce.
Liberalna lumparija je, da bi »Slov. Narod« rad pozornost obrnil od dejstva, da je deželni odbor prepustil turnarjem deželno gledališče, zato tudi tiste trgovce, ki so dajali za turnarsko slavnost, noče več šteti med »inteligenco« in tudi nič ga ne ženi, da nemški listi nikakor ne taje trditve, da so se mej slovensko inteligenco dobili ljudje, ki so prispevali za turnarsko slavnost. Nam »Narod« nobene laži ni dokazal, če pa hoče zvedeti za imena, gre naj k turnarjem po nabiralne pole. saj ima dobre zveze, ker je Dzinski rekel, »Was ich dem dr. Tavčar sage, das thut er«. Beležimo to, da se ne pozabi! Morda mu pri iskanju pol pomaga tudi g. dr. Sterger.

Soča in župnik Perinčič. — O žalostnem dinu odstavljene ga župnika Perinčiča poročala je »Soča« na tako nesramen in pohujšljiv način, kakor more le najnesramnejši list. Nam ni mar, da je poročala o dejanju, a zgražamo se nad načinom, na kateri je poročala. »Sočina« svinjarije je posnel s slastjo »Sloven. Narod«. Lastnik »Soče« je A. Gabršček, sorodnik Perinčičev, ki je že pred časom v večji družbi zstrjeval, da njegov sorodnik Perinčič ni normalen, t. j. ni pri čisti pameti. Sedaj pa »Soča« obžalovanja vredna dejanja sorodnika njenega lastnika, ki ga je sam proglasil za umobolnega, slika kot »žrtev celibata«.

Liberalni »bog«. Med »napačnimi« nauki, katere graja »Narod« na »klerikalizmus«, je tudi sledeči: »Ker je bila cerkev nazora, da je Bog izven nature, zaradi tega tudi ni bil namen naravoslovja spoznanje nature same, ampak je bil namen izven te znanosti. V tem se najboljše spozna veliki razloček med paganskim in kristjanskim naziranjem. Pagani so nekdanj mislili, da bogovi oživljajo vso naturo, da so bogovi v vsaki stvari, v tem ko je srednjeveška cerkev smatrala naturo le za nekako podobo Boga.« — Ker »Narod« obsoja »srednjeveško cerkev« in njene »nazore«, se mora pač nagibati na pogansko stran. Radovedni smo, ali bodo sledili liberalci temu migljaju in začeli moliti »naturu«, to se pravi: Drevesa, krokodile in bike.

Nepoboljšljivi klerikalci. »Slov. Narod« si pod imenom »katoliški uzor« izmišljuje različne neumnosti in jih podtika katoliški cerkvi, češ, to je »klerikalna« nauk. V petek piše n. pr.: »Mislilo se je n. pr., da provzroča Saturn mraz in sušo na zemlji, Marc pa vročino, Danica da prši na zemljo roso, Merkur da dela ljudi zgovorne, mesec da daje vlažnost in hladi, kar je sonce razgrelo«. Začudili smo se, ko smo to brali, kajti mesec je očitno izpremenil v teku stoletij svojo vlogo v stvarstvu. Zdej namreč po običnem »klerikalnem« mnenju — liberalce luna trka.

Izpred sodišča.
Izpred deželnega sodišča.

Nevaren cigan je Pavel Brajdič konjski mešetar. Dne 12. aprila t. l. se je Brajdič v Zagorju z vso silo upri orožnikom, ki so ga hoteli aretirati, vrgel se na tla, mahal z rokama in nogama ter orožnika od sebe pahnil, v pomoč najetega voznika pa zgrabil za vrat in ga k tlom vlekel. Sodni dvor ga je na šest mesecev ječe obsodil, za kar se je Brajdič zahvalil s pripombo: »Samo da v Arbeitshaus ne grem.« — Stirje navihanci so France Pintar, France Kristanc, France Arh in Janez Razen, delavci pri gradnji železnice v Hrušici. S ponarejenimi listki so blagajničarja ogoljufali za 132 kron, potem jo pa hoteli popihati. Obdolženci dejanje priznavajo; sodišče je obsodilo Pintarja na pet, Kristanca na tri, Arha na štiri in Razna na šest mesecev ječe. — Skupil jo je dajnar Jože Marn, ker je brez povičja vrgel v vežne duri Sveteljnove gostilne v Zgornjem Berniku dva precej debela kamenja, nato je pa še ograjo potrgal in v vodo zmetal. On sicer pravi, da je bil pijan in da se je tako zaletel v mostne držaje, da so se odlomili in padli v vodo. Za te čine je dobil 6 tednov zapora. — Nevaren tat je Lazar Ljubšek, krojaški pomočnik iz Loga. Lansko leto po noči na 12. nov. je v Spod. Hotiču ulomil v Končarjevo hišo, pobral 24 klobas, nekaj moške obleke in 4 zlate prstane. Še isto noč je v Čistarjevi hiši v Verneku izmaknil srebrno uro z verižico, v Kokaljevi hiši je pa zlezal skozi podstrešno okno in se priplazil po stopnicah v vežo. A hišna gospodinja je čula sumljivi ropot in ga je prepodila. Sodni dvor ga je kot nepoboljšljivega tatu obsodil na dve leti teže ječe. — Službo božjo motil je dajnar Anton Bukovnik iz Bobkovega. Letos na cvetno nedeljo prišel je med nauk pred farno cerkev v Pre-

dosliji ter začel razgrajati in upiti. nato je nekega fanta, ki je sedel na zidu, za noge doli vlekel, pri šolskem vrtu je odtrgal eno latev, nato je pobral kos opeke ter letel v cerkev, da bi bil z njo nekega fanta udaril. Ko so ga na to iz cerkve vrgli in vrata zaprli, je tisti kos opeke v vrata vrgel Bukovnik se zagovarja, da je bil pijan; obsojen je bil na štiri mesece strogega zapora. — Radiponeverjenja v lekarni g. Gabrijela Piccolija je bil asistent farmacije g. Josip Šefer obsjen na tritedne strogega zapora porotnega z dvema postoma.

Celovška porota. Drugo porotno zasedanje v Celovcu se prične dne 2. junija. Pred porotnike pride tudi socialdemokratski urednik Arnold Riese. Pet obravnav bo tajnih!

Celjsko porotno sodišče. V torek so bili pred sodiščem 32letni France Zor iz Gornjih Jarš, 41letni Miha Hribar in 29letni Janez Zabret, oba iz Domžal na Kranjskem, vsi že radi tatvine kaznovani. Obtoženi so bili raznih tatvin v Gornjem gradu in v Jaršah, kjer so ukradli eno kravo in posku silili še tri druge odpeljati. Porotnikom je bilo stavljenih 27 vprašanj, katera so skoraj vsa potrdili. Franc Zor je dobil sedem let, Miha Hribar šest let in Janez Zabret pet let težke ječe z enim postom in trdim ležiščem vsak mesec.

Obsojena vedeževalka. V Draždanah so te dni obsodili neko vedeževalko na osem let ječe in 1500 mark kazni, ker je na premeten način oslepila ljudi za 27.000 mark. K tej vedeževalki so hodile ženske tudi iz boljših krogov. Iz rok je prerokovala vsak dan nad 40 ženskam.

Razne stvari.
Najnovejše od raznih strani

Brivski pomočniki v Parizu bodo pričeli stavkati. — 7000 tonin so vjeli ob istrskem obrežju. — Pobegnil je z Dunaja žitni agent Schwarz. Poneveril je 15.000 kron. — Pomazani spomenik. V Gradcu je odpuščen paznik mestnega parka valed maščevanja s črnilom pomazal spomenik viteza Francka. — Samomor starca. Na Reki se je obesil 71letni zasebnik Pilepič. — Veliki nemiri kmetov so v okraju Sratov na Ruskem. — Stoletnico Frana Deaka bodo Mažari praznovali dne 17. novembra. Tudi v Solah se bo praznovala ta slavnost. — Prvi razred pri osebnih vlakih opuste v Prusiji. — Tekmeča za žgal. V Moskvi je trgovec Fedor Mendeljev povabil k sebi nekega svojega prijatelja, ki mu je tekmoval v ljubezni, ter ga polil s petrolejem in mu obleko užgal s žepljenkami. Tekmec je dobil take opekline, da je v par urah umrl. — Umrl je v Pragi češki skladatelj Karol Sebor. — Iz Rusije se poroča: V Petrogradu se je ustrelil nek častnik kaspiskega polka, ker so našli pri njegovem bratu in pri sestri kompromitirajoča pisma. Poveljnik je častniku nasvetoval, naj se ustrelji. Več častnikov je aretiranih, ker so sumljivi, da podpirajo revolucionarno gibanje. — Ibsen umira. — O španskem kralju prihajajo poročila, da ima jetiko. Španski poslanik v Bruslju dementira to vest.

Obleka iz papirja. V sto letih, tako pišejo francoski časniki, bodo ljudje izključno oblečeni v papirnate obleke. Na Nemškem že izdelujejo take obleke, ki so lahke in iako po ceni. Obleka iz papirja stane kakih 5 gl. in je baje tudi trpežna proti mokroti. Na Kitajskem nosijo take obleke že precej dolgo časa.

Društva.

(Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Mekinjah) priredi na vnebohod Kristusov, dne 21. majnika 1903 veselico s sodelovanjem mladeniške in dekliške Marijine družbe. Vapored: 1. Na govor društvenega predsednika. 2. Schneider: »Košnica«, koračnica, udarja tamburaški zbor. 3. Dr. Benjamin Ipavec: »Domovina«, udarja tamburaški zbor. 4. P. Hugolin Sattner: »Na planine!« poje mešani zbor. 5. Janez Laharnar: »Mladosti nia«, poje mešani zbor. 6. Hrabroslav Volarič: »Slovenski svet, ti si krasna«, poje moški zbor. 7. Anton Foerster: »Planinaka«, poje moški zbor. 8. Arija iz opere »Nadrudar«, udarja tamburaški zbor. 9. »Sokolska koračnica«, udarja tamburaški zbor. 10. »Lurška pastarica«, igrokaz v petih dejanjih. 11. »Oj Hrvati, oj junaci« (Banovci), udarja tamburaški zbor. 12. Strauss: »Poljetno cvieče«, valček, udarja tamburaški zbor. — Začetek točno ob štirih popoldne. Vatopnina za ude 30 vin., za neude 50 vin., sedeži 70 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo, ker ima društvo mnogo stroškov za napravo novega gledališkega odra.

Darevi.
Poslani našemu uredništvu:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Stražiški »tjatr« 3 K.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. Fran Lavtižar, nadučitelj v Šmartnu pod Smarno goro 2 K. — G. Fran Pešec, župnik na Robu 10 K.

Za Salezijance: G. Fran Pešec, župnik na Robu 10 K.

Za pogorelce v Malinah: Župni urad Vrabče nad Vipavo 5 K 55 v. — G. Ivan Volk, župni uprav. v Sv. Lenartu pri Selcih 19 K 56 v.

Bog plačaj!

XVI. Izkaz za dijaški dom v Celju. Za dijaški dom v Celju so nadalje vplačali prispevke: G. Anton Kolenc, trgovec v Celju, prvi obrok kot ustanovnik 50 K. G. dr. Janko Sernec, distr. zdravnik v Velenju mesto venca za g. dr. Šukljeta 10 K. G. Verbole Anton, trgovec, Izlake pri Zagorju 5 K. G. Merzel Juro, posestnik v Loki pri Zidanemmostu 2 K. Slavna posojilnica v Framu 50 K. Slavna posojilnica v Slov. Bistrici 50 K. Pušica v trgovini g. Brezovnika v Vojniku 10 K 60 v. Slavni okrajni zastop v Celju 1500 K. G. Martin Koren v St. Ilju pri slovesu rodbine Rotnik 6 K 16 v. G. dr. Vrečer, nadštadni zdravnik v Gradcu zadnji obrok kot ustanovnik 50 K. Slavna posojilnica v Smariu 200 K. Slavna posojilnica v Vojniku 15 K. Skupaj v tem izkazu 1948 K 76 v. pri izkazanih 29855 K 05 v., skupaj teraj 31803 K 8 v.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zader, 20. maja. Prečast. gospod c. in kr. vojaški župnik Anton Jaklič v Zadru je imenovan častnim kamornikom sv. Očeta.

Zagreb, 20. maja. Povodom obletnice smrti bana Jelačića je došlo v Zagrebu danes do večjih demonstracij. Ze na vse zgodaj je bil spomenik bana Jelačića okrašen z venc in trobojnimi trakovi. Na enem traku je bilo čitati: »Vstani ban Jelačić, Hrvatska Te zove!« Pri maši zadušnici je bila Markova cerkev natlačeno polna. Tudi mnogo dam je bilo navzočih. Konec cerkvene slovesnosti je bil ob tri četrti na 11. Množica je zapuščala cerkev, pojoč »Liepa naša domovina« in se je uredila v velikanski sprevod, ki se je podal do spomenika bana Jelačića. Mej potoma je množica prepevala hrvatske pesmi. Na tisoče ljudi je stalo okolu spomenika. V bližini je stalo vojaštvo. Ob pol 12. uri se je množica pričela pomikati proti — kolodvoru. Policija je nastopila proti množici z največjo strogostjo, vsled česar je množica pričela na policijo metati kamenje. En policijski komisar je ranjen. 35 oseb je aretiranih.

Dunaj, 20. maja. Obrtni odsek je dovršil posvetovanja o zakonu proti pijančevanju. Referentom je izvoljen poslanec Stojan.

Dunaj, 20. maja. Poslanec Lemiš je stavil na ministerskega predsednika interpelacijo, kaj hoče ukreniti proti prehitri vožnji z avtomobili.

Trst, 20. maja. Jutri bo shod Lahov za laško vseučilišče v Trstu.

Celovec, 20. maja. Občinski svet je imel danes sejo, v kateri je sklenil obrniti se do osrednje vlade s prošnjo, naj laško pravno akademijo nastani v Celovcu.

Bruck na Litvi, 20. maja. Pri vojaških vajah je bil pri streljanju s slepimi patronami nevarno ranjen en vojak.

Carigrad, 20. maja. Turška vlada pravi, da bo uporne albanske voditelje pregnala v Azijo. Albanski voditelji se z oboroženo silo ustavljajo aretiranju. Mnogo Albancev je šlo v gore. Noben tujec ne sme v okraj Gostivar.

Carigrad, 20. maja. Delčev v bojih ni padel in se nahaja v Bolgariji. V Makedoniji je doslej aretiranih 24 bolgarskih srednješolskih profesorjev in 864 bolgarskih učiteljev. Od teh je izpuščenih 125 učiteljev. Tudi 80 drugih Makedoncev je izpuščenih iz zapora.

Petrograd, 20. maja. Uradoma se potrjuje, da so Turki krivi vsega klanja v Makedoniji. Bašibozuki so dobili iz Carigrada tajna navodila za klanje kri-

stijanov. Ruska vlada namerava izdelati nov načrt reform in ga predložiti Turčiji. Ta novi načrt bo željam makedonskega prebivalstva popolnoma ustregel.

Solun, 20. maja. Policija je aretirala Marka Stojana Varus iz Ohride, ki je posestnik hiše, od katere so napadaleci na otomansko banko napravili podzemski hodnik. Aretiranec je vse pripoznal. Vsi načrti so v rokah policije. Pečkov, ki je na parniku »Guadalquivir« vrgel bombo, je obsojen na smrt.

Pariz, 20. maja. Nacijonalisti so udrli včeraj na neki republikanski shod. Stranki sta streljali. Več oseb je ranjenih.

Umrli so:
14. maja. Marija Plesničar, zasebnica, 78 let, Marije Terezije cesta 4, ostarelost.
12. maja. Leopoldina Dernjač, delavka, 45 let, Ulice na Grad 4, jet ka.
16. maja. Marija Meglič, zasebnica, 64 let, Zidovske ulice 5, Bronchitis. — Gabrijela Zupan, črevljarska hi, 13 mes., Turjaki trg 1, Hydrocephalus chron.
17. maja. Dr. Rupert Bežek, c. kr. notar, 45 let, Vegove ulice 2, Coma Diabeticum. — Josip Galle, knjigovodja, 51 let, Dunajska cesta 23, vodenica. — Fran Breitenfellner, prisiljenec, 26 let, Poljanski nasip 56, Pneumonia.

V hiralnici:
14. maja. Marija Trkelj, dekla, 34 let, Dementia paralytica progres. Tubercul.
16. maja. Luka Petrovič, delavec, 73 let, jetika.

V bolnišnici:
12. maja. Marija Bešter, kajzarjeva žena, 42 let, Ruptura uteri complic. Peritonitis.
16. maja. Fran Mrak, mlinar, 37 let, Eudocarditis chron.

Listnica uredništva:
Tržilo: Dopolni o običnem zboru splošne delavske bolniške in podporne blagajne v Tržiču prihodijo!

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 746,0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
19. 9. zveč.	735,3	11,8	brezvetr.	oblačno	
20. 7. jut.	737,4	8,5	sl. ssvzh.	oblačno	4,2
2. popol.	737,0	16,4	sl. sever	del. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 11,6°, normale 14,5°.

Dunajska borza
dne 20. maja.

Skupni državni dolg v notah	100,65
Skupni državni dolg v srebru	100,40
Avstrijska zlata renta 4%	121,30
Avstrijska kronska renta 4%	101,10
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	93,30
Ogrska zlata renta 4%	121,25
Ogrska kronska renta 4%	99,40
Ogrska inv. renta 3 1/2%	91,55
Avstro-ogrski bančne delnice	16,32
Kreditne delnice	668,75
London vista	239,60
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v	117,12 1/2
20 mark	23,42
20 frankov	19,06
Italijanski bankovci	95,20
C. kr. cekini	11,36

Tržne cene v Ljubljani
dne 16. maja.

	K h		K h
Goveje meso l. v. kg	132	Pšenica	100 kg 17/10
Teleče meso	140	Rž	14/60
Prasiče	150	Ječmen	14/50
Koštrunovo meso	80	Oves	14/80
Maslo	220	Ajda	18—
Mast prašičja	180	Proso, belo,	18—
Slanina sveža	170	Koruza	15—
prekajena	180	Krompir	8/60
Jajce, jedno	5	Drva, trda, m ³	7/50
Mleko, liter	18	» mehka, »	5/50
Piščanec	160	Seno, 100 kg	7/30
Golob	40	Slama, »	6/50
Fižol, liter	24	Pšenična moka št. 1	28—
Grah, »	35	Koruzna »	21—
Leča, »	25	Ajdova » št. I	36—

Pozor!

Neki človek hoši po deželi ter poskuša brez vse oblastvene pravice slepariti, oziroma na moje ime postavljati ter popravljati strelode itd.

Zatorej prosim preč. gg. duhovnike in cerkvene predstojnike: ko pride oni človek, zahtevajte, da se izkaže z oblastveno potrjeno pravico za tak obrt.

Se toplo priporočam z velespoštovanjem

Alojzij Fakin,
oblastveno potrjeni preskušalec in popravljalec strelodevov, 661 4—2
Glince št. 96, p. Vič pri Ljubljani.

Več tesarjev
proti dobri plači in stalni službi
vsprejme takoj 709 (1—1)
Filip Supančič,
stavbenik v Ljubljani.

Zahvala. 700 1-1

Za mnogovrstne pojave odkritosrčnega sočutja povodom smrti našega v Bogu pokojnega soproga, očeta, brata in tasta, gospoda

Josip Gallé-ta

kakor tudi darovalcem krasnih vencev in vsem prijateljem in znancem, kateri so dragoga pokojnika spremili k večnemu počitku, izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, 20. maja 1903.

Žalujoči ostali.

699 1-1 **Zahvala.**

Povodom smrti našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta in brata, gospoda

dr. Roberta Bežeka

izrekamo vsem, ki so nepozabnemu ranjčemu izkazali zadnjo čast, najtoplejšo zahvalo.

Osobito se zahvaljujemo slavni »Glasbeni Matici« za tolažilno petje, nadalje vsem darovalcem vencev in sploh vsem, ki so se v tako mnogobrojnem številu udeležili pogreba ter nam pismeno in ustno izrazili svoje sožalje na bridki izgubi, ki nas je zadela.

V Ljubljani 20. maja 1903.

Žalujoča rodbina.

Za prodajalno z raznim blagom na deželi

išče se

blagajničarka.

Prednost imajo one, ki se razumejo tudi na prodajo raznega blaga. — Naslov pové upravništvo »Slovenca«. 696 3-2

Razglas.

Na mestni nižji realki v Idriji (s pripravljavnim razredom) je **razpisano** začetkom šolskega leta 1903/4

mesto učitelja za verouk

s slovenskim učnim jezikom s prejemki in pravicami v smislu § 4 postave z dne 19. septembra 1898, drž. zak. št. 173.

Ako se ne oglašijo zakonito usposobljeni prosilci, oziralo se bo tudi na kandidate, ki se pripravljajo na izpit. Zagotovi se jim v tem slučaju letne remuneracije K 2000 —.

Prošnje, naslovljene na mestni zastop idrijski, je vložiti z vsemi potrebnimi prilogami do 15. junija t. l. pri ravnateljstvu mestne nižje realke v Idriji.

Mestno županstvo v Idriji,

dne 16. maja 1903.

Oddaja obrta.

Uljudno naznanjam svojim p. n. večletnim zvestim naročnikom, da sem svojo 20-letno graversko obrt prodal gospodu

Antonu Černetu.

Zahvaljujoč se za vedno mi izkazano prijazno naklonjenost, prosim blagovolite meni izkazano zaupanje prenesti na mojega naslednika.

Z velespoštovanjem

Fran Poek.

P. n.

Z ozirom na gorenje naznanilo naznanjam, da sem bil več let na Dunaju in v Nemčiji v prvih tovarnah mojega obrta, ter sem si v teku časa pridobil dovolj izkušnje, da zamorem izpolnjevati v tej stroki mi stavljene zadeve.

Obetajoč, da si bom prizadeval zadovoljiti svoje cenjene naročnike v vsakem oziru, se priporočam z velespoštovanjem

Anton Černe, graver

Poljanska cesta št. 29.

676 4-2

St. 1945.

Razpis natečaja.

Na petrazredni c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji je stalno popolniti

mesti dveh učiteljev in ene učiteljice

z dohodki IV. (četrtga) plačilnega razreda idrijskega učnega osobja, t. j. z letno plačo 1000 K, aktivitetno doklado letnih 200 oziroma 160 K ter s pravico do šest petletnic po 100 oziroma 80 K.

Lastnoročno pisane in po predpisih opravljene prošnje z dokazili učne sposobnosti za ljudske šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom je predpisanim službenim potom

tekem štirih tednov

pri podpisnem c. kr. rudniškem ravnateljstvu vložiti.

C. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji,

dne 1. majnika 1903.

C. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani

dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža

priporoča naslednje izdelke svojega kemično farmacevtičnega laboratorija, ki se izdelavljajo

kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snaznostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprtje ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijeva železna vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim vspehom. Polteterska steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogramska steklenica, pasteurizovana K 1.30.

Zunanja naročila po poštnem povzetju. 708 (50-1)

P. n. odjemalci si lahko ogledajo

naš znameniti laboratorij

Štedilno leštilo za tla (Schneider & Co. na

Dunaji) je najcenejše in najpripravnejše sredstvo za domačo porabo pri leštenju parketnih lužilnih in ličilnih tal, se posuši tekom jedne ure. Dobva se pri trdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciskan

Vnanja naročila proti povzetju. 524 8 11-10

Učenec

14-15 let star, krepak in zdrav, poštenih starišev **se sprejme** takoj v trgovino z mešanim blagom na deželi. 681 4-2

Naslov pové upravništvo »Slovenca«.

694 3-2

Med. Univ.

Dr. Konstantin vitez Foedrantsperg

dosedaj službujoč skozi štiri leta kot sekundarij na vsi h oddelkih deželne bolnišnice, oziroma kot asistent na porodniškem in na oddelku za ženske bolezni

ordinira

v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 7, I. nadstr.

od 1/2 9.—11. ure dopoldne in od 3.—4. ure pop.

704 2-1

Zarezane strešnike vštricne

(Strangfalzziegel) in francoske (gepresste Falzziegel)

zidarsko opeko ++++++

cement, roman in portland +++++

glinaste peči in štedilnike

plošče za tlak, šamotne in cementne

kot vse drugo stavbinsko blago +++++

ponudijo po najnižjih cenah v poljubnih množinah

F. P. Vidic & Comp., Ljubljana.

Otvoritev nove trgovine!

Uljudno naznanjam, da bodem z 11. t. m. otvoril v **Šiški**, ob glavni cesti poleg cerkve, hišna števil. 2 (v hiši gosp. Seidel-na)

špecerijsko trgovino

in prodajo moke na drobno in debelo.

Her mi je na tem, da p. n. odjemalce vsekoli zadovoljim, bodisi glede kakovosti blaga, bodisi glede nizkih cen, upam, da bode p. n. slavno občinstvo moje dobro voljo upoštevati, ter moje prizadevanje postrezati z najboljšim in najfinejšim blagom, podpirati z najmnogobrojnejšim obiskom.

V nadeji, da mi izkažejo p. n. odjemalci svojo naklonjenost, bilježim z odličnim spoštovanjem

646 12-3

Makso Laurenčič.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so prave le one z rudečim napisom „J. Pserhofer“ na pokrovu vsake škatle.

Ze mnogo let priporočajo zdravniki te kroglice kot **zanesljivo**, mlo odvajajoče sredstvo. Te kroglice delujejo tako rahlo, brez vsacih bolečin, da jih brez pomisleka smejo tudi otroci rabiti. 585 6-4

J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice, med ljudstvom znane tudi pod imenom **Pserhoferjevi svalki**, se že nad 100 let izdelujejo prave edino le v

J. Pserhoferjevi lekarni

na Dunaju, I. Singerstrasse 15.

Zvitek s 6 škatlicami stane K 2.10.

Manj ko jeden zavitek se ne pošilja.

Ako se pošlje denar naprej, stane s poštnino vred:

1. zvitok kroglic	K 2.60	4. zvitki kroglic	K 8.90
2. zvitka	4.70	5. zvitkov	10.50
3. zvitki	6.80	10.	18.50

Drugi posebno priporočljivi leki so:

J. Pserhofer-ja balzam za ozeblino, 2 lončka, naprej plačano, franko K 2.15

J. Pserhofer-jova grenka želodčna tinktura, budilno deluje na želodec, 12 steklenic, naprej plačano, franko 5.—

J. Pserhofer-ja balzam za rane, 12 steklenic, naprej plačano, franko 3.40

Angeljnovo milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104-15

sta najbolj koristni

štedilni mili

za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

Das XIX. Jahrhundert in Wort und Bild.

Politische und Kultur-Geschichte,
popolno nova, 80 zvezkov obsegajoča, krasno
ilustrovana knjiga, je za polovično ceno, t. j.
30 K, na prodaj. 670 3-3
Več pové upravištvo.

V najem se odda tako

gostilna

in zraven spadajoče posestvo
v Spodnjem Otoku, pošta Radovljica. Go-
stilna se nahaja na lepem prostoru zraven
erarične ceste. Natančne pogoje daje pod-
pisani 682 3-2

Pavel Lavrenčič,

posestnik in gostilničar na Brezjah.

Pluvijal

popolnoma nerabljen, višnje, ki je stal 160 K
in bel, tudi nov

mašni plašč,

ki je veljal 140 K, sta po **znižani ceni na**
prodaj 669 2-2
Kje, pové upravištvo „Slovenca“.

Deklica

stara 15 let, ki je dovršila 7. razred
dekliške šole s prav lepo pisavo, želi
vstopiti kot vajenka v dobro trgovino
z enojnim ali mešanim blagom.

Naslov je: Neža Zupančič v Do-
brničah, Dolenjsko. 685 1-2

Zdravilnica in vodozdravilnica Kamnik na Kranjskem.

Krasna gorska lega, milo podnebje, ni ve-
trovno. Zdravi se z vodo na vse načine,
solne in zračne kopeli, tudi z ogljikovo
kislino se zdravi, z masažo, telovadbo in
elektriko.

Zmerne cene. — Začetek sezone 15. maja.
Prospekte pošilja vodstvo.

476 10-8

Zdravnik voditelj:

Dr. Rudolf Raabe.

Nov plug

železen, je za nizko ceno na prodaj,
— Več pové M. Jančigar, župnik v
Dobričah. 684 1-2

Dobro navadno vinsko žganje
za delavce

liter za 28 kr.

641 5-3

(zunaj mesta),

ter fini špirit po najnižji
ceni se dobi pri

M. Spreitzer-ju

Ljubljana, Stari trg.

Hiša je na prodaj

v nekem mestu na Kranjskem.
Stoji zraven farne cerkve. Je v
najboljšem stanu in vsa prenov-
ljena. Prav primerna bi bila za
kakega vpokojenega gospoda du-
hovnika ali tudi za trgovino.

Pogoji zelo ugodni. Več
pové upravn. „Slovenca“.

672 3-2

Prva tovarna koles (bicikljev) Iv. Puch v Gradcu

katere sloviti izdelki so dosedaj še vedno najboljše in neprekosljivi
ter zavarovani z oblastveno vpisano znamko **I. Puch v Gradcu**
podelila je
glavno zastopstvo za celo Kranjsko
strokovnjaku gospodu
Fran Čudnu v Ljubljani
pri katerem so vsakemu na vpogled razpostavljeni razni modeli.

Oddati je 691 3-2
na Dunajski cesti št. 32
stanovanje
s štirimi sobami in pritliklinami
za mesec avgust.

Perje za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI,
Pred škofijo šte. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.
571 6

I. avgust

V novozgrajeni hiši v Sodnji-
ski ulici med ogeljskima hi-
šama št. Čudna in Hribarja,
oddati je za

6 priličnih prostorov za pro-
dajalnice ali pisarne.
4 stanovanja s 4 in 6 sobami z
vsem komfortom v I. in II. nad-
stropju.
3 stanovanja v III. nadstropju s
597 6 3 sobami.
8 stanovanj z 2 sobama v dvo-
riščnih traktih.

Pojasnila daje kamnosek
Alojzij Vodnik.

Na najvišje povelje Nj. e. in kr. apost. Veličan.

XXXV. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene tustranske države

Ta denarna loterija,

edina v Avstriji postavno dovoljena, ima **18.397** gofovih dobikov v gofovem
denarju v skupnem znesku **506.880** kron.

Glavni dobiček znaša

200.000 kron

v gofovem denarju.

Žrebanje neprekljčljivo 18. junija 1903.

Jedna srečka 4 krone.

Srečke so dobili na Dunaju pri uradu za državne loterije, III., Vordere Zollamt-
strasse 7, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železničnih
uradih ter v menjalnicah itd. — Načrti za žrebanje brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

C. kr. vodstvo državne loterije.
Oddelek za državne loterije.

Preden drugej

olja kupite, poskusite prej s po vsem
snetu znano znamko:

The Russian-American Oil-Company Ltd.

To društvo pošilja:

olja za parne cilindre
ob prekurjenem paru
kakor tudi
olja za stroje in olja za
vrefena.

Nasha olja so izredno nizke cene,
ceneja kakor vsak drug fabrikat, ter
pripoznana najboljša sedanjega časa. Iz
vse Evrope so na razpolago pohvalna
pisma prve vrste. 315 12-11

Zastopnik v Ljubljani:
Mihael Kastner.

Kuharica,

poštenega obnašanja, večša tudi v gospo-
dinstvu, si želi službe v kakem žup-
nišču 688 3-3
Nje naslov pové upravištvo „Slovenca“.

Dva mizarska pomočnika

in eden učenec

se sprejmeta v trajno delo pri Filipu
Lazarju, mizarskem mojstru na Jesenicah,
Gorenjsko. 683 3-2

Vožnjekarte in tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik
Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesionovana od visoke e. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje:
Red Star Linie
Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.
ali pa 318 10
KAROL REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 32.

Absolutno zajamčeno pristno mašno vino.

Škofjski list je 1. 1898. priporočal v. e.
gg. župnikom mašno vino, katero razpošilja
„Kmetijsko društvo v Vipavi“ kot za-
jamčeno pristno.

Belo vino posebno dobrega okusa od-
daja se po 40 K in višje, in rdeče na-
mizno hribovsko po 30 K za 100 litrov
v Postojno postavljeno.

V zalogi so tudi sortirana finejša vina
in sicer: 1. Gerganija po 50 K, 2. beli
burgundec po 55 K, 3. črni burgundec
po 50 K in 4. nemški rizling (za butlike)
po 70 K.

V zalogi je še staro belo vino.
Kvaliteta je letos izborna, po novem na-
činu kuhano vino je milejšega okusa in čisto
kot solnce (za butlike).

Najmanjša množina je 56 litrov. Na-
ročbam čez 500 litrov se cena primerno
zniža.

Zadrugo nadzoruje strogo v. e. g. dekan
Vipavski. Izključena je vsaka prevara.

Kmetijsko društvo v Vipavi.
344 (10)

Štedilno milo z znamko „jalen“

je izredno dobre kakovosti, je jako izdatno in z jamčeno čisto.

Paziti je na gorenjo varstveno znamko.

Naprodaj je po vseh boljših prodajalnicah tacega blaga.

KAROL DOSTAL

tapetnik

naznanja v ljudno svojim p. n. cenjenim naročnikom, da se je s sv. Petra ceste št. 13

preselil na sv. Petra cesto št. 5
(hotel pri „Avstrijskem cesarju“)

ter se priporoča še nadalje, zatrjujoč, da se bo tudi za naprej potrudil povsem ustreči vsem zahtevam p. n. naročnikov.

Velepoštovanjem

Karol Dostal,
tapetnik.

664 4-3

Otvoritev nove gostilne!

Vidno naznanjam slavnemu občinstvu, da se bom

z 21. majem preselil v svojo novo hišo št. 6 v Radečah,

kjer bom izvrševal

gostilničarski in mesarski obrt.

Zahvaljujem se svojim cenjenim gostom in odjemalcem za doseganje naklonjenosti ter se priporočam še za nadaljni obisk. Postrežba bo kakor do sedaj točna in ceno.

Franc Podlogar po domače „Pečlin“

gostilničar in mesar

v Radečah pri Zidanem mostu.

690 2-2

Električno strokovno obvestilo.

Prečastiti duhovščini in sl. občinstvu uljudno naznanjam, da izvršujem z oblastvenim dovoljenjem vsa za vpeljavo električne razsvetljave potrebna dela ter opozarjam na svojo izredno veliko in krasno zalogo

vsakovrstnih svetil in za električno razsvetljavo potrebnih predmetov.

Prenavljam oziroma prenamejam stare lestence, svetila idr. strokovno pravilno za električno luč po zelo nizkih cenah. — Vsaka stvar bode montirana v moji delavnici in preiskušena tako, da mestni montér ne bode imel drugega posla, kakor predmet zvezati z električnim tokom, kar bode lahko izvršil v najkrajšem času.

Za svetila, katera bodo montirana v moji delavnici, jamčim tekom enega leta, v katerem času tudi event. popravila brezplačno izvršujem.

Največja in najlepša zaloga cerkvene posode in orodja.

Nadejajoč se sdatnih naročil beležim velepoštovanjem

Leopold Tratnik,

pasár in založnik predmetov za električno razsvetljavo v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27.

484 11

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-51

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon št. 57.

Darila za birmance.

Največjo zalogo in najnižje cene švicarskih ur, zlatnine in srebrnine na drobno in debelo ima

603 8-5

Franc Čuden

v Ljubljani, Mestni trg,

urar, trgovec, delničar prve švicarske zadruga tovarn ur „Union“, zalagatelj c. kr. dolenske železnice.

Nekaj predmetov iz cenika, ki se na zahtevanje pošilja brezplačno:

Št. 422. Zlati double-uhani
gld. 150
Zlati, 14 kar. gld. 3.50.

Št. 472. Prstan, novo zlato
gld. 280 do 280.
Zlato, 14 kar. gld. 5 do 6.50

Št. 435. Zlati double-uhani
90 kr. do gld. 120.
Zlati, 14 kar. gld. 2.60—3.40

Št. 280. Srebrna cil.-rem.
ura s 6 kamni gld. 4.75
do 5.50.

Št. 302. Zlata cil.-rem. ura
z 10 kamni in dvojnimi
pokrovom gld. 25 do 30
do 32

Št. 293. Srebrna cil.-rem.
ura z 10 kamni gld. 9
do 11.

Št. 430. Zlati uhani, 14 kar.
s finim kamnom in per-
lami gld. 4—6.

Štev. 381. Srebrn obesek
30 do 40 kr.

Št. 437. Zlati double-uhani
gld. 1.15
Zlati, 14 kar., močni gld. 3
do 3.80.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
šavarovanja za zgube pri šrebanjih, pri izrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promene za vsako šrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Stöbelgasse 2.

Pojasniti v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseganje kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih.
134 198